Τὸ φύλλον Δραχμὴ 1 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. 0.60

# Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὸν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κων/πολέως, ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΤΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δρ. 40. Ἑξάμηνος δρ. 22. Τρίμηνος δρ. 12.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.—Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 31ος | Ἐν Ἀθήναις, 26 Ἰανουαρίου 1924 | Ἔτος 46ον — Ἀριθ. 9

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

## ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

[*Μυθιστόρημα τοῦ Λοχαγοῦ* DANRIT]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'. (Συνέχεια)

Τέλος ὁ τηλέγραφος ἀνήγγειλε τὴν κατάληψη τοῦ Ἀλγερίου.

Ὁ Γαλλικὸς στρατὸς εἶχε μπῆ στὴν Ἀραβικὴ πρωτεύουσα στὶς 5 Ἰουλίου 1830 καὶ ὁ στρατηγός, στὴν ἀναφορά του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο, ἀνέφερε ὅτι ὁ Νταὴς τοῦ εἶχε παραδώσει ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους τῆς «Τύχης» καὶ τῆς «Δάφνης».

Δὲν εἶν' εὔκολο βέβαια νὰ σᾶς περιγράψω τὴ χαρά, τὴν ἀπέραντη χαρὰ ποὺ πλημμύρισε τὴν καρδιὰ τοῦ συνταγματάρχη Καρδινιὰκ κι' ὅλων τῶν δικῶν του. Γιαυτὸ καὶ δὲν τὸ ἐπιχειρῶ, ἀλλὰ σᾶς ἀφίνω νὰ τὴ φανταστῆτε.

Ἡ χαρὰ δὲν φέρνει κακό, ὅσο ξαφνικὴ κι' ἂν εἶναι... Ἡ καϊμένη ἡ μητέρα ἔνοιωσε νὰ τῆς φεύγη ἀπ' τὴν καρδιὰ ἕνα τρομερὸ βάρος, ποὺ τὴ βασάνιζε τώρα τόσες ἑβδομάδες.

Ἡ εἴδηση αὐτὴ εἶχε φθάσει στὸ Παρίσι στὶς 9 Ἰουλίου 1830. Ὀκτὼ μέρες ἀργότερα, στὶς 17 Ἰουλίου, ὁ ταχυδρόμος ἔφερε, ὄχι γράμμα, μὰ αὐτὸ τὸ λακωνικὸ σημείωμα στὸ σπιτάκι τοῦ Σαὶν-Σύρ:

«Μητερούλα μου, πατέρα μου,

«Σᾶς γράφω δυὸ λόγια στὸ πόδι. Ὁ ταχυδρόμος εἶν' ἕτοιμος νὰ φύγη καὶ δὲν ἔχω καιρὸ παρὰ μόνο νὰ σᾶς φιλήσω γλυκά, μ' ὅλη τὴ δύναμη τῆς καρδιᾶς μου, γιατὶ λίγο ἔλειψε νὰ μὴ σᾶς ξαναΐδω ποτὲ πιά! Θὰ μάθατε ἤδη πῶς ἐσώθηκα. Μὲ τὸ προσεχὲς ταχυδρομεῖο γράμμα μεγάλο, μ' ὅλες τὶς λεπτομέρειες.

«Σᾶς φιλῶ ὅλους πέρα-πέρα!

«Ὁ γιός σας Ἔρρικος
σῶος καὶ ὑγιής!»

Ἔ, σᾶς βεβαιώ, παιδιά μου, ὅτι τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ὅλοι στὸ Σαὶν-Σὺρ κοιμήθηκαν εὐτυχισμένοι!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

**Γράμμα ἀπ' τὴν Ἀφρικὴ**

Γιὰ ἕνα λαὸ πάντα εἶναι χαρὰ ἡ ἀναγγελία μιᾶς νίκης. Κι' ὅμως ἡ εἴδηση τοῦ θριάμβου τοῦ Ἀλγερίου ἔγινε δεκτὴ στὸ Παρίσι μὲ κάποια ψυχρότητα.

Ἔγινε μιὰ ἐπίσημη δοξολογία στὴν Παναγία τῶν Παρισίων, φωταγώγηση γενικὴ καὶ ἐπίσημοι χοροί, μὰ ὅλ' αὐτὰ ἔμειναν χωρὶς ἀπήχηση στὴν καρδιὰ τοῦ κόσμου.

Ὁ Κάρολος Ι' ἦταν μισητὸς στὸ λαὸ κι' ἡ σιωπὴ τῶν Παρισινῶν ἦταν σὰ νὰ λέγε:

«—Εἴμαστε περήφανοι γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῶν στρατιωτῶν μας, μὰ δὲ μᾶς ἀρέσει νὰ τὴν ἐκμεταλλευθῆς γιὰ νὰ δοξασθῆς. Ἡ δόξα εἶναι τοῦ στρατοῦ κι' ὄχι δική σου!»

Ἴσως ἦταν ἄδικα αὐτὰ τὰ αἰσθήματα, μὰ ἕνας λαὸς δὲν κανονίζει μὲ τὴ λογική τὶς ἀντιπάθειές του. Καὶ τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο ἦταν τόσο ἀντιπαθητικὸ στὸ λαό, ὥστε σὲ λίγες μέρες, ὅταν ὁ βασιλιὰς ἔδγαλε τὰ Διατάγματα ἐκεῖνα ποὺ περιόριζαν τὴν ἐλευθερία τοῦ τύπου καὶ ἄλλαζαν τὸν τρόπο τῆς ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν, ἡ ἀπάντηση τοῦ λαοῦ στάθηκε τρομερή:

Στὶς 27 Ἰουλίου, ὅλο τὸ Παρίσι βρισκόταν στὸ πόδι κι' ἄρχιζε ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1830, ποὺ κατέληξε ἀπὸ διώξιμο τῶν Βουρβώνων ἀπὸ τὸ γαλλικὸ θρόνο.

Ἡ φρουρὰ τοῦ Παρισιοῦ, ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ στρατάρχη Μαρμόν, δουκὸς τῆς Ραγούσης,—ποὺ εἶχε φερθῆ τόσο ἄσχημα στὸν Ναπολέοντα καὶ ποὺ στὴν περίσταση αὐτὴ ἔδαψε μὲ γαλλικὸ αἷμα τοὺς παρισινοὺς δρόμους,—ἦταν ὅλη στὰ ὅπλα καὶ πολεμοῦσε τοὺς ἐπαναστάτες.

Τὸ Παρίσι εἶχε γεμίσει δδοφράγματα. Ὁ στρατός, μεθυσμένος ἀπ' τὴ μυρωδιὰ τῆς μπαρούτης, ἔκανε τὸ χρέος του μὲ πειθαρχία, μὰ ὄχι μὲ πολὺ ζῆλο. Οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς στρατιῶτες ἔνοιωθαν πόσο δίκιο εἶχε ὁ λαὸς ποὺ σηκωνόταν στὸ πόδι, κι' ὅλοι ὅσοι εἶχαν γνωρίσει τὴν τρίχρωμη σημαία, τὴν ἔβλεπαν τώρα μὲ κρυφοὺς παλμοὺς νὰ προβάλλη πάνω ἀπ' τὶς ὁρμητικὲς λαϊκὲς μάζες.

Κι' ἀλήθεια, πόσες δοξασμένες ἀναμνήσεις σκορπιζόνταν ἀπ' τὶς πτυχές της!...

Ἡ ἐπανάσταση ἁπλωνόταν παντοῦ καὶ τὸ ρεῦμα ἦταν τόσο, ὥστε οἱ μαθηταὶ τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς πήδησαν ἀπ' τοὺς τοίχους τῆς αὐλῆς καὶ βρέθηκαν

«Ἀνέμιζε στὸ χέρι τὸ γαταγάνι του γυμνό...»

ἀνάμεσα στὸν ἐπαναστατημένο λαό, ποὺ ἀμέσως τοὺς ἀνακήρυξε ἀρχηγούς του.

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς σκοτώθηκαν τὶς ἡμέρες ἐκεῖνες σὲ συμπλοκές.

Ὁ συνταγματάρχης Καρδινιὰκ ἦταν στὸ Παρίσι ὅταν ἀντήχησαν οἱ πρῶτες τουφεκιὲς καὶ μὲ μεγάλον ἐνθουσιασμὸ ἔμαθε τὰ νέα. Μὰ ξαφνικὰ τὸν κυρίευσε ἕνας φόβος.

— Ἔχει γούστο, συλλογίστηκε, νὰ στείλουν τοὺς μαθητὲς τῆς Πυροβολικῆς Σχολῆς, μαζὶ μὲ τὰ κυβερνητικὰ στρατεύματα! Ἔχει γούστο νὰ στείλουν τὸ Γιάννη μου νὰ πολεμήσῃ τὴ σημαία μου!

Καὶ μόνο αὐτὸς ὁ φόβος τὸν συγκράτησε καὶ δὲ φόρεσε τὴ στολή του γιὰ νὰ ἑνωθῇ κι' αὐτὸς μὲ τοὺς ἐπαναστάτες. Γιατὶ ποιὸς μποροῦσε νὰ τὸν βεβαιώσῃ ὅτι ἡ Τύχη δὲν θὰ τὸν ἔφερνε πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ τὸ γιό του, σὲ καμμιὰ συμπλοκὴ στρατευμάτων καὶ λαοῦ;

Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἔχουν καμμιὰ φορὰ αὐτὲς τὶς τραγικὲς συμπτώσεις.

Εὐτυχῶς οἱ φόβοι τοῦ συνταγματάρχη δὲν πραγματοποιηθήκαν. Ὁ Γιάννης δὲν ἔλαβε μέρος στὶς ταραχὲς ἐκείνων τῶν ἡμερῶν, μὰ κι' ὁ πατέρας του, μὴ θέλοντας νὰ πολεμήσῃ μὲ τοὺς παλιούς του συντρόφους, ἔφυγε ἀπ' τὸ Παρίσι, ἀφοῦ βεβαιώθηκε ὅτι ἡ τρίχρωμη σημαία κυμάτιζε νικήτρια στὴν πρωτεύουσα.

Ἀπ' τὸ σπιτάκι τοῦ Σαὶν-Σὺρ εἶδε νὰ περνοῦν τ' ἀμάξια τῆς Αὐλῆς. Ὁ Κάρολος Ι' κι' ἡ οἰκογένειά του ἔφευγαν βιαστικά, ἀφίνοντας ἔρημο τὸ παλάτι τοῦ Σαὶν-Κλού. Μερικὰ στρατεύματα συνόδευσαν τὸ γέρο Βασιλιὰ ὥς τὸ παλάτι τοῦ Ραμπουϊγέ.

Ἀπὸ κεῖ, ὁ ἔκπτωτος Βασιλιὰς μὲ λίγους πιστοὺς ἔφυγε γιὰ τὸ Χερβοῦργο, ὅπου ἐπιβιβάσθηκε γιὰ τὴν Ἀγγλία.

Ἡ Δυναστεία τῶν Βουρβώνων εἶχε σβύσει!

Ὁ λαὸς ἀνακήρυξε βασιλιὰ τὸ δοῦκα τῆς Ὀρλεάνης, μὲ τ' ὄνομα Λουδοβίκος-Φίλιππος Α'.

Ἀπ' τὰ ὄνειρα ἐκείνων ποὺ παρασκεύασαν τὴν ἐπανάσταση, κανένα δὲν ἐπραγματοποιήθηκε! Οὔτε Δημοκρατία, οὔτε Αὐτοκρατορία διαδέχθηκε τὸ καθεστὼς ποὺ κατελύθη. Γι' αὐτὸ κι' ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος εἶχε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀρκετοὺς ἐχθρούς. Κι' ὅμως οἱ περισσότεροι Γάλλοι εἶχαν διατεθῆ πολὺ καλὰ ἀπέναντι τοῦ νέου βασιλιᾶ, γιατὶ εἶχαν στὸ νοῦ τους πάντα ὅτι κι' αὐτὸς εἶχε φανῆ χρήσιμος στὴν πατρίδα, καὶ πρὸ πάντων ὅτι εἶχε πολεμήσει στὸ Βαλμύ, δίπλα στὸ στρατηγὸ Κελλερμάν.

Ἀπ' τοὺς τελευταίους αὐτοὺς ἦταν κι' ὁ συνταγματάρχης Καρδινιάκ, ποὺ θυμόταν τὸ δοῦκα τῆς Ὀρλεάνης νὰ τρέχῃ μέσα στὶς σφαῖρες, στὴ μάχη τοῦ Βαλμύ, ὅταν αὐτὸς ἦταν τυμπανιστὴς τοῦ Ἐνάτου (1).

Αὐτὴ ἡ μεταπολίτευση καὶ οἱ σχετικὲς ταραχὲς ἔφεραν ἀνωμαλίες σ' ὅλες τὶς ὑπηρεσίες καὶ ἰδίως στὰ ταχυδρομεῖα.

Γι' αὐτὸ τὸ τόσο ποθητὸ γράμμα τοῦ Ἑρρίκου δὲ μπόρεσε νὰ φθάσῃ παρὰ μόνο τὴν 1η Αὐγούστου.

Ἡ Λίζα ποὺ τὄλαβε, ἔλαμπε ἀπ' τὴ χαρά της. Τ' ἄνοιγε μὲ τρεμάμενα χέρια, ὅταν τῆς τ' ἄρπαξε ὁ συνταγματάρχης κι' ἄρχισε νὰ τὸ διαβάζῃ δυνατά.

Μετὰ τὶς πρῶτες διαχύσεις, ὁ Ἑρρίκος διηγόταν τὰ ὅσα ξέρουμε σχετικὰ μὲ τὴν αἰχμαλωσία του. Ὕστερα ἐξιστοροῦσε τὴν κατάληψη τοῦ Ἀλγερίου καὶ τὴν ἀπελευθέρωσή του.

«Ὅταν, μητερούλα μου, ἔγραφε, ἀκούσαμε τὴν πρώτη κανονιά, ἄρχισε τὸ καρδιοχτύπι. Μ' ὅλο ποὺ ἔλεγα πὼς πίστευα σὲ θαῦμα, μέσα μου τόχα πάρει ἀπόφαση πὼς τὰ κεφάλια μας θὰ κυλοῦσαν στὸ χῶμα ὅπως τὰ κεφάλια τῶν συντρόφων μας.

»Καὶ δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ σταθῶ νὰ μὲ σφάξουν σὰ μοσχάρι.

»Ὁ Λακδὰρ, ποὺ μᾶς φύλαγε αὐτὴ τὴν ἡμέρα, ἦταν γεμάτος ἀνησυχία καὶ κάθε τόσο γύριζε καὶ κοίταζε τὴν πόρτα.

»Τὴν ἄλλη μέρα ὅμως ἦρθε κάπως ἥσυχος.

»— Ὁ Χουσεῖν, μᾶς εἶπε, μὲ διέταξε νὰ περιμένω. Ὁ γαλλικὸς στρατὸς ἔπιασε τρεῖς σεῖχηδες στὸ Σιδὶ-Φεροὺχ καὶ φαίνεται πὼς θὰ ζητήσῃ ἀντάλλαγή. Ἄλλωστε, χωρὶς ἀστεῖα, φοβᾶται καὶ γιὰ τὸ τομάρι του, ἂν οἱ Γάλλοι νικήσουν καὶ τοῦ ζητήσουν τοὺς αἰχμαλώτους.

»Οἱ μέρες ποὺ περνοῦσαν ἦταν ὅλο ἀγωνία. Συλλογιζόμουν καὶ σᾶς καὶ ἰδίως τὴ μητερούλα ποὺ θὰ περνοῦσε φριχτὲς ὧρες χωρὶς εἰδήσεις μου.

»Δὲ βγαίναμε διόλου ἀπ' τὸ κελλί μας κι' ἔτσι δὲ μαθαίναμε τίποτα ἀπ' ὅσα συνέβαιναν. Βγάζαμε μοναχὰ συμπεράσματα ἀπ' τὸ κανονίδι καὶ τὸ τουφεκίδι ποὺ ἀκούγαμε νὰ πλησιάζῃ ὁλοένα.

»Τέλος, μετὰ δυὸ ἡμερῶν ἀπουσία, ὁ Λακδὰρ ἐφάνηκε πάλι καὶ μᾶς ἀνήγγειλε τὴν προέλαση τῶν στρατευμάτων μας καὶ τὶς νίκες τοῦ Σιδὶ-Φεροὺχ καὶ τοῦ Στασυλί.

»Στὶς 30 Ἰουνίου, τὰ στρατεύματά μας ἦταν ἀντίκρυ στ' Ἀλγέρι.

»Ἀπ' τὴ στιγμὴ ἐκείνη, παρατήρησα ὅτι ὁ Λακδὰρ παρακολουθοῦσε προσεχτικὰ κάθε κίνημα τοῦ Μοκράν. Γιατὶ αὐτὸς ἄρχιζε νὰ μᾶς κοιτάζῃ τώρα μ' ἕνα τρομαχτικὸ βλέμμα ποὺ διψοῦσε αἷμα.

»Τὴν 1η Ἰουλίου, ἐμάθαμε ἀπ' τὸ Λακδὰρ ὅτι οἱ στρατιῶτες μας εἶχαν στήσει πέντε πυροβολαρχίες ἀντίκρυ στὸ «Σουλτὰν-Καλεσσὶ» (τὸ αὐτοκρατορικὸ Παλάτι) ποὺ ἦταν ἡ φυλακή μας.

»Ἄλλωστε καὶ χωρὶς αὐτὴ τὴ πληροφορία, μποροῦσαμε νὰ τὸ μαντέψουμε, γιατὶ τὰ κανόνια τῶν δικῶν μας ἀκουγόνταν πολὺ κοντὰ καὶ τοῖχοι τῆς φυλακῆς μας τρεμούλιαζαν ἀπ' τὰ τουρκικὰ πυροβόλα ποὺ ἔριχναν ἀπ' τὴν ταράτσα, ἀκριβῶς ἀπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας.

»Ἦταν φανερὸ ὅτι ἡ τύχη τοῦ Ἀλγερίου θὰ κρινόταν πολὺ κοντά μας. Ἐγώ, φτάνοντας ἀντίκρυ στὸ Ἀλγέρι, εἶχα παρατηρήσει ὅτι τὸ Αὐτοκρατορικὸ Παλάτι ἐδέσποζε πάνω σ' ὅλη τὴν πόλη. Αὐτὸ φυσικὰ θὰ τὸ παρατήρησε κι' ὁ στρατηγός μας κι' ἔτσι ὅλες οἱ πρασπάθειες τοῦ πυροβολικοῦ στρεφόνταν πάνω στοὺς τοίχους τῆς μᾶς ἐσκέπαζαν. Καὶ τὸ κανονίδι εἶχε κιόλας ἀρχίσει μὲ λύσσα. Οἱ κανονιές μᾶς ξεκούφαιναν καὶ μᾶς ἐρέθιζαν ἀσημεῖο ἀφάνταστο.

»Γιατί, μητέρα μου, δὲ μπορεῖς νὰ φανταστῇς τί ἄσχημη εἶναι ἡ θέση κανενός, ὅταν μένῃ κλεισμένος σὲ ἐχθρικὸ φρούριο ποὺ τὸ χτυπᾶνε οἱ δικές του πυροβολαρχίες. Σύ, πατέρα, ποὺ εἶδες πολλὰ τὰ μάτια σου, ἴσως πέρασες κάποια μιὰ φορὰ παρόμοια περιπέτεια κι' πιστεύω νὰ συμφωνῇς ὅτι σὲ τέτοια περίσταση εἶναι δύσκολο νὰ συγκρατήσῃ κανεὶς τὸν ἑαυτό του.

»Τὴ μεθεπομένη, 3 Ἰουλίου, οἱ Τοῦρκοι ἔπαψαν νὰ ρίχνουν. Μὰ στὶς 4, πρὶν ἀκόμη προβάλῃ ὁ ἥλιος, οἱ γαλλικὲς πυροβολαρχίες ἄρχισαν νὰ ξερνοῦνε φωτιά. Στὴν ἀρχὴ ὁ στόχος φαίνεται ὅτι τοὺς ξέφευγε, γιαὐτὸ καμμιὰ ὀδίδα δὲν ἄγγιζε τὴ φυλακή μας.

(Ἀκολουθεῖ)

(1) «Ὁ Μικρὸς Ἐθελοντής», Διάπλασις τοῦ 1921.

---

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ

## ΓΙΑ ΚΑΤΙ ΚΛΑΙΕΙ...

Ταξείδια μές σὲ θάλασσες
γεμάτες φῶς κι' ἀέρα,
γλάρων ἀνειφεγγίσματα
σὲ κοραλλένιες δύσες,
χαρὲς τοῦ πόντου ἐξωτικές,
λαχτάρες πελαγίσιες,
νύχτα γαλήνια, ἀστρόφωτη
καὶ σύ, θλιμμένη ἑσπέρα·

Κάποιον παλιὸν ἀντίλαλο
ζητῶ γιὰ νὰ ξυπνήσω
μές στῆς ψυχῆς τὰ τρίσβαθα,
καὶ λὲς βαθιὰ ἐκοιμήθη . . .
τάχα ἐκοιμήθη; . . ἕνας καϊμὸς
ποὺ μοῦ τρυγάει τὰ στήθη,
γιὰ κάτι κλαίει ποὺ πέθανε
καὶ δὲν γυρίζει πίσω . . .

ΙΩΑΝΝΗΣ Θ. ΚΑΚΡΙΔΗΣ

---

# Ο ΤΡΟΥΛΛΙΝΟΣ*

(ΚΥΠΡΙΩΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ)

Στὸν Μάραθο καὶ Τρουλλινὸ
Ἐβρέθηκαν ἕνα πουρνὸ
Χίλιες γυναῖκες χῆρες.
*(Παλιὸ λαϊκὸ τραγούδι)*

Ὅταν εἴχαμε μιλήσει πιὰ γιὰ ὅλα, ἐκεῖνο τὸ αὐγουστιάτικο δειλινὸ στὸν καφενὲ τοῦ χωριοῦ, ἔτσι ποὺ ἡ κουβέντα πήγαινε νὰ ξεψυχήσῃ καὶ μεῖς νὰ μείνουμε μονάχα μὲ τὸ γουργουρητὸ τῶν ναργιλέδων καὶ τὸ θόρυβο ποὺ ἔκανε κυλώντας τὸ ποτάμι, ὁ δάσκαλος μᾶς ἔβγαλε ἀπὸ τὴ στενόχωρη θέση. Ἀπὸ μακριὰ εἶδε τὸ γέρο-Σταμάτη, τὸν τσοπάνο, τὸν παλιὸ στὸ χωριό, ποὺ ἤξερε τὶς καλύτερες ἱστορίες, καὶ τὸν φώναξε:

— Μπάρμπα Σταμάτη, ἔλα νὰ μᾶς πῇς γιὰ τὸν Τρουλλινό, ἔλα καὶ θὰ σὲ κεράσουμε!

Πολλὰ παρακάλια δὲ ζητοῦσε ὁ γέρο Σταμάτης. Ἀκουμπώντας στὴ γκλίτσα του, ἀνέβηκε στὸ ψήλωμα ποὺ καθόμαστε καὶ μᾶς καλησπέρισε. Ἐζήτησε νὰ βολευτῇ ὅσο μποροῦσε πιὸ καλὰ σὲ δυὸ-τρεῖς καρέκλες, ξεροκατάπιε μιὰ-δυὸ φορὲς καὶ ἀρχίνησε μὲ τὴ μακρόσυρτη φωνή του:

«Αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς πῶ τώρα, δὲν τὰ εἶδα οὔτε 'γώ, οὔτε οἱ γονιοί μου· μὰ ἔχουν φτάσει ὥς ταῦτιά μας πάππου πρὸς πάππου, γιατὶ ἡ ἱστορία τοῦ Τρουλλινοῦ εἶναι παλιά, πολὺ παλιά, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔπιασε ἡ Τουρκιὰ τὴν Κύπρο κι' ἔδιωξε τοὺς Βενετσάνους.

«Ἐκεῖ πάνω,—καὶ μὲ τὸ χέρι του ἔδειξε μιὰ διεύθυνση,—πάνω στὶς ὀχτὼ βουνοκορφές, ἦταν χτισμένη μιὰ μεγάλη πολιτεία ποὺ τὴν ἔλεγαν Τρουλλινό. Σήμερα, ἂν πᾶτε ὥς κατακεῖθε, δὲ θὰ βρῆτε παρὰ μονάχα πέτρες, τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, τοίχους μισογκρεμισμένους, τσουκνίδες καὶ ἀγριόχορτα. Μὰ στὰ χρόνια τῆς Βενέτσιας, τῆς ξακουσμένης, στὴν Κύπρο ὁ Τρουλλινὸς ἦταν ἡ πιὸ μεγάλη χώρα τοῦ τόπου μας. Εἶχε ἐκκλησιὲς φράγκικες καὶ δικές μας, βρύσες, παλάτια καὶ πλατέες μεγάλες γιὰ τὶς γιορτὲς καὶ τὰ πανηγύρια. Κάθε γιορτή, κάθε μεγάλη μέρα, στὰ καμπαναριά, στὰ παλάτια, στὸ κάστρο, ἡ παντιέρα μὲ τὸ λιοντάρι ἔδειχνε πὼς ὁ Τρουλλινὸς ἦταν βενετσάνικος καὶ οἱ Βενετσάνοι ἔλεγαν στοὺς δικούς μας πάντα γιὰ νὰ τοὺς πειράζουν: ***Πρίμο Βενετσάνοι ἐ πόϊ Κριστιάνοι.*** Γιατὶ ἀνάμεσα στοὺς Ὀρθόδοξους καὶ στοὺς Βενετσάνους, μιὰ μεγάλη ἔχθρα ἦταν ἁπλωμένη ποὺ οἱ Βενετσάνοι, γιὰ νὰ βγάλουν τὸ θυμό τους, ἔδαζαν στοὺς δικούς μας φόρους καὶ ἀγγάρες· μὰ πάλι ὡστόσο δὲν ἔκαναν τὸ δικό τους, γιατὶ οἱ Ὀρθόδοξοι πάντα βρισκόνταν ἀπὸ πάνω σὰν τὸ λάδι. Ἔχτιζαν οἱ Βενετσάνοι μιὰν ἐκκλησιὰ δική τους, ἕνα παλάτι γιὰ τὸν καπετάνο καὶ τοὺς ὀφφικιάλους; ἔχτιζαν καὶ οἱ δικοί μας ἄλλην ἐκκλησιά, ὅμοια καὶ καλύτερη καὶ ἀρχοντικὸ γιὰ τὸν ἀρχιμανδρίτη.

«Οἱ Βενετσάνοι πήγαιναν νὰ σκάσουν ἀπὸ τὸ κακό τους, ὥς που μιὰ μέρα προσκάλεσαν τεχνίτες ξακουσμένους καὶ φημισμένους μαστόρους ἀπὸ τὴ Βενετιὰ τὴ Σερενίσσιμα, νὰ χτίσουν μιὰν ἐκκλησιά, νὰ μὴ μπορέσουν ποτὲ οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ τὴν ἀξιωθοῦνε. Τρία χρόνια ἐπάσκιζαν νὰ τὴν κτίσουν κι' ὅταν τελείωσε, οἱ δικοί μας ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτό. Στολισμένη μέσα μὲ εἰκόνες καμωμένες στὴ Βενετιὰ καὶ μαγάλματα ἀπ' ἔξω, εἶχε κάτι σὰ μαγικό. Πόρτα καμμιὰ δὲ φαινότανε κι' ἔπρεπε νὰ ξέρῃ κανένας τὴ μυστικὴ πορτίτσα, γιὰ νὰ μπῇ μέσα. Ἡ ἐκκλησιὰ χαρίστηκε στὴν Παναγία, γιατὶ πρωτολειτουργήθηκε τὸ Δεκαπενταύγουστο. Δεκαπενταύγουστο ὅμως καὶ χαλάστηκε· μὰ γιὰ νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε, ἡ ἐκκλησιὰ τῆς Παναγίας ἤτανε σκεπασμένη μὲ μολύβι πέρα ὥς πέρα καὶ γιαὐτὸ τὴν ἔλεγαν Παναγία τὴ Μολυβοσκέπαστη κι' ἔμοιαζε σὰν ἐρειπωμένη κι' ἀλειτούργητη γιὰ ὅσους δὲν ἤξεραν τὸ μυστικό.

«Ὅταν τέλειωσε, οἱ Βενετσάνοι ἔκαμαν μεγάλη γιορτὴ ἀπ' ἔξω. Ὕστερα ἀπὸ τὴ Λειτουργία, ποὺ ἔκαμε ὁ καρδινάλος σταλμένος ἀπὸ τὴ Ρώμη, δόθηκε χορὸς μεγάλος καὶ τραπέζι ὥς τὰ μεσάνυχνα. Ὁ Ἄρχοντας χάρισε σὲ πενήντα φυλακισμένους τὴν ἐλευθερία τους καὶ τὴ νύχτα βγῆκαν μὲ λαμπάδες καὶ φωτιὲς ἀπὸ δαδιὰ πέρα σ' ὅλο τὸν Τρουλλινὸ καὶ γιόρταζαν τὴ μεγάλη τους χαρὰ καὶ σκάζανε τοὺς δικούς μας.

«Ὡς κάτω στὸ Καραβοστάσι, στὴ θάλασσα, φαινόντανε οἱ φωτιὲς καὶ ὁ κόσμος, ποὺ δὲν τὄξερε, νόμιζε πὼς κάτι μεγάλο κακὸ γινότανε. Οἱ Ὀρθόδοξοι τὸ φυσοῦσαν καὶ δὲν κρύωνε γιὰ μέρες πολλές, οἱ προεστοὶ ἐπήγαιναν στὸν Ἀρχιμανδρίτη καὶ μελετοῦσανε τρόπο νὰ ξεπεράσουνε τοὺς Βενετσάνους. Ἔστειλαν ἀκόμα καὶ ἄνθρωπο στὸ Δεσπότη τῆς Λευκωσίας νὰ τὸν ρωτήσουνε τί νὰ γίνῃ.

«Χίλια σχέδια ἔδαζαν μὲ τὸ νοῦ τους, μὰ δὲν πρόφταναν νὰ βάλουν σ' ἐνέργεια κανένα· γιατὶ σὲ λίγον καιρό, μιὰ Τετάρτη, στὸ ἔμπα τοῦ Δευτερογιούνη, μιὰ φοβερὴ εἴδηση γέμισε πέρα ὥς πέρα τὸ χωριό: οἱ Τοῦρκοι ἐρχόνταν στὴν Πάφο, ἔφταναν κιόλας οἱ τουρκικὲς γαλέρες. Ἄνθρωποι ποὺ ἤρθαν ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἔλεγαν πὼς εἶδαν τὴ νύχτα μεγάλες φωτιὲς κατὰ τὴ θάλασσα.

«Σὲ λίγη ὥρα ὅλη ἡ Πλάτσα τῆς Μολυβοσκεπαστῆς, μπροστὰ στὸ παλάτι τοῦ ἄρχοντα, γέμισε ἀπὸ κόσμο κάθε λογῆς. Οἱ ἄντρες παρατήσανε τὶς δουλειές τους, οἱ γυναῖκες ἁρπάξανε, ὅσες εἴχανε, καὶ τὰ βρέφη στὴν ἀγκαλιά τους καὶ οἱ γέροι ἀκόμα οἱ ἑκατόχρονοι σύρθηκαν κούτσα-κούτσα ὥς ἐκεῖ· καὶ μέσα στ' ἀνακάτωμα τοῦ κόσμου, δὲν ξεχώριζες πιὰ τοὺς Ὀρθόδοξους ἀπὸ τοὺς Βενετσάνους. Ὅλοι τους ἦταν ἕνα καὶ ὅλωνε τὰ στήθη μιὰ ταραχὴ καὶ μιὰ ἀγωνία τὰ βάραινε, ὅμοια ποὺ δὲν ἐματαεῖδαν στὴ ζωή τους. Στὸ μεγάλο παλκόνι τοῦ παλατιοῦ βγῆκε ὁ Ἄρχοντας μὲ τὸν καπετάνο καὶ τοὺς ὀφφικιάλους ὅλους, μίλησε λίγα λόγια ἡσυχαστικά, πὼς θὰ ἔστελνε νὰ ζητήσῃ βοήθεια ἀπὸ τὴ Φαμαγούστα καὶ τὴ Λευκωσία, καὶ νὰ γυρίσουνε ὅλοι στὶς δουλειές τους, μὰ νἄχουνε τὴν ἔγνοια τους καὶ στὰ ντουφέκια γιὰ ὥρα-περίστκση.

«Ἡ λάθε μέρα ξημέρωνε μὲ τὴν ἴδια ἀγωνία καὶ χειρότερα. Τρομερὰ μαντάτα ἀκουόντανε ὥς τὸ πρωΐ, ποὺ τὸ πρᾶγμα ἔγεινε πιὰ ὁλοφάνερο: στὸ Καραβοστάσι φανήκανε οἱ τουρκικὲς γαλέρες.

«Τὸ τί γίνηκε τότες στὸν Τρουλλινό, δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ πῶ! ὁ κόσμος ἀνάστατος, οἱ ἄνθρωποι ἔτρεχαν στοὺς δρόμους σὰν τρελλοί, οἱ γυναῖκες ἔπαιρναν τὰ χρυσαφικά τους καὶ τὰ μωρὰ παιδιὰ τὰ παιγνιδάκια τους, οἱ γέροι ἐσπρωχνόντουσαν κι' ἔπεφταν χάμω, χωρὶς νὰ τρέχῃ κανένας νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Ὅλοι ζητοῦσαν νὰ γλυτώσουν τὸ τομάρι τους. Κατὰ τὸ μεσημέρι μιὰ διαταγὴ βγῆκε: Νὰ μαζευτοῦνε ὅλοι, ὅσοι μποροῦν νὰ κρατοῦν ντουφέκι, στὴν Πλάτσα τῆς Παναγίας, Ὀρθόδοξοι καὶ Βενετσάνοι καὶ νἄν' ἕτοιμοι νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴν Κάτω Χώρα, δυὸ ὧρες πρὶν βασιλέψῃ ὁ ἥλιος, γιὰ νὰ προφτάσουνε τοὺς Τούρκους πρὶν ἀνεβοῦν στὰ βουνά.

«Ἔτσι οἱ μανάδες χωρίστηκαν ἀπὸ τὰ παιδιά τους, οἱ γυναῖκες ἀπὸ τοὺς ἄντρες τους, ἄνθρωποι ποὺ σκυλοτρώγουνταν καὶ δὲ μίλησαν ἕνα λόγο σῶλη τους τὴ ζωή, ἐδώσανε τὰ χέρια, κι' οἱ πιὸ θεοσεβούμενοι γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ—ποιὸς ξέρει;—ἐπήρανε καὶ τὴν ἅγια μετάληψη, μὴν πᾶνε κολασμένοι στὸν ἄλλον κόσμο.

«Κατὰ τὸ σούρουπο, τὸ ἀσκέρι ξεκίνησε μέσα σὲ κλάμματα ἀποχαιρετισμοῦ γιὰ τὴν Κάτω Χώρα, νὰ πολεμήσῃ τὸν Τοῦρκο.

«Μέρες πολλὲς πολεμοῦσανε σὰν τὰ λιοντάρια τὰ ζωγραφισμένα στὴ βενετικὴ παντιέρα, ποὺ οἱ Τοῦρκοι δὲ μπόρεσαν νὰ τοὺς τραβήξουν πιθαμὴ γῆς πίσω. Τἀντρειωμένα ὅμως παλληκάρια θέλουνε καὶ ψωμιὰ νὰ τρῶνε καὶ μπαρούτι γιὰ τὰ ντουφέκια τους· γιατὶ χωρὶς αὐτὰ τίποτε δὲ γίνεται. Κι' οἱ τροφὲς λιγόστευαν ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, τὸ μπαρούτι σώθηκε καὶ, τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα, ἀπὸ πουθενὰ δὲν πρόσμεναν βοήθεια.

(Ἕπεται τὸ τέλος) ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΑΙΜΙΛΙΟΣ

---

* Ἡ τοποθεσία τοῦ Τρουλλινοῦ εὑρίσκεται κοντὰ στὰ χωριὰ Καλοπαναγιώτης καὶ Μουτουλλᾶς εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Λευκωσίας, στὴν Κύπρο.—Τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ διήγημα ἀναδημοσιεύεται ἀπὸ τὸ «Ἐγκυκλοπαιδικὸν Ἡμερολόγιον» τοῦ 1924, ὄχι ἀκριβῶς ὅπως ἐδημοσιεύθη ἐκεῖ, ἀλλὰ λιγάκι διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διάπλασι».

## ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

# "ΣΤΕΦΑΝΟΣ,,

*Ἀγαπητοί μου,*

ΣΗΜΕΡΑ θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ ἕνα καινούργιο βιβλίο ποὺ μοῦ χάρισαν, ἕνα ὡραιότατο βιβλίο, ποὺ καὶ μὲ τὸ σεμνό του ἐξωτερικὸ ἐπιβάλλεται καὶ μὲ τὸ ποιητικό του περιεχόμενο μαγεύει. Ἔχει τὸν ἔξοχο ἀληθινὰ τίτλο «***Στέφανος***»,—δηλαδὴ στεφάνι, ἀπὸ διαλεχτὰ λουλούδια στεφάνι,—κι' εἶναι «***ἐκλογαὶ ἀρχαίων ποιημάτων, κατὰ μετάφρασιν Σίμου Μενάρδου***».

Τάρχαῖα ἑλληνικὰ ποιήματα! Ἀλλὰ τί ὡραιότερο, ὑψηλότερο, χαριέστερο, εὐγενικότερο καὶ διδακτικότερο ἐγνώρισε ὥς τώρα ὁ κόσμος;.. Ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀνεξάντλητο θησαυρό, ἀπ' αὐτὸν τὸν παράδεισο τῆς πνευματικῆς τρυφῆς, ἀπ' αὐτὸν τὸν ἀπέραντο μαγικὸν ἀνθόκηπο, ὁ σοφὸς ἑλληνιστὴς καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Σίμος Μενάρδος ἐδιάλεξε τὰ πιὸ ὄμορφα λουλούδια κι' ἔπλεξε τὸ ποικιλόχρωμο καὶ πολυεύωδο αὐτὸ στεφάνι!

«Κατὰ μετάφρασιν» ναί. Ἀλλὰ ὄχι στὴ σχολαστικὴ ἐκείνη γλῶσσα ποὺ μεταφράζουν,—ὅταν κάποτε μεταφράζουν,—οἱ φιλόλογοι. Ὁ κ. Μενάρδος ἔχει πολὺ διαφορετικὲς ἰδέες ἀπὸ τοὺς περισσότερους συναδέλφους του. Καὶ γιὰ νὰ μεταφράσῃ τἀρχαῖα ἑλληνικὰ ποιήματα, γιὰ νὰ τὰ κάμῃ προσιτά, νοητὰ καί, τὸ κυριότερο, ***αἰσθητὰ*** στοὺς σημερινοὺς ἀπόγονους τῶν ποιητῶν, τὰ ξανάχυσε ἁπλούστατα στὴ γλῶσσα τους, στὴ σημερινὴ ποιητικὴ γλῶσσα τὴ νεοελληνική. Μ' ἀλλοιώτικα τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν θἄχε καμμιὰν ἀξία καὶ καμμιὰ χρησιμότητα! Ἐνῷ τώρα, ἔτσι ὅπως εἶναι, καὶ γιὰ νὰ εἶναι ἔτσι, δὲν ξέρω ἂν φάνηκε ποτὲ στὴ γλῶσσα μας πιὸ ὡραῖο, πιὸ χρήσιμο, πιὸ πολύτιμο βιβλίο!

Φανταστῆτε μόνο ὅτι ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ὅμηρο,—ἀπὸ τὰ 800 περίπου πρὸ Χριστοῦ,—καὶ φτάνει ὥς τὸν Μουσαῖο, δηλαδὴ ὥς τὸ 500 καὶ πέρα μετὰ Χριστόν· κι' ὅτι ἀπὸ τὰ σωζόμενα ἔργα τῶν ὑπερεκατὸν ποιητῶν ποὺ ἔλαμψαν στὸ διάστημα τῶν δεκατριῶν αὐτῶν ἑλληνικῶν αἰώνων, ὁ «Στέφανος» περιλαμβάνει τὰ πιὸ γνωστὰ καὶ τὰ πιὸ χαρακτηριστικά, ὅλα μεταφρασμένα καθὼς εἴπαμε, ξαναχυμένα ὡραῖα στὴ γλῶσσα μας καὶ καμωμένα ἔτσι ***δικά μας***. Ἡ μεγάλη συλλογή, θαυμάσια τακτοποιημένη, διαιρεῖται σὲ τρία μέρη. Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ «μέχρι τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Ἑλληνικὴ ποίησις», (800—330 π. Χ.), ἡ καθαυτὸ κλασσική, ἡ μοναδικὴ 'ς ὅλο τὸν κόσμο καὶ 'ς ὅλες τὶς ἐποχές. Ἐδῶ ἔχουμε Ὅμηρο, Ἡσίοδο, Θέογνι, Πίνδαρο, Ἀνακρέοντα, Σιμωνίδη, Βακχυλίδη, Ἀλκμάνο, Στησίχορο καὶ καθεξῆς. Τὸ δεύτερο περιλαμβάνει τοὺς ποιητὰς τῶν Πτολεμαϊκῶν Χρόνων, (330 ὥς 130 π. Χ.), Θεόκριτο, Ἀπολλώνιο, Καλλίμαχο καὶ λοιπούς. Καὶ τέλος στὸ τρίτο μέρος ἔχουμε τοὺς ποιητὰς τῶν Ρωμαϊκῶν Χρόνων μέχρι τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, (130 π. Χ. ὥς 565 μ. Χ.), Μουσαῖο, Μελέαγρο, Λουκιανό, Νόννο καὶ τοὺς ἄλλους.

Γιὰ κάθε ποιητή, χωριστά, ὑπάρχει μιὰ σύντομη εἰσαγωγή, βιογραφία καὶ χαρακτηρισμός. Γιὰ κάθε περίοδο πάλι, ὑπάρχει ἕνας μικρὸς πρόλογος ποὺ μᾶς λέει τί ἐπρόσφερε στὴν ὅλη ἑλληνικὴ ποίηση, ποιοί εἶναι οἱ κυριότεροί της χαρακτῆρες καὶ ποιοι οἱ καλύτεροί της ἀντιπρόσωποι. Στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου, ὑπάρχει μιὰ μεγάλη καὶ σοφὴ φιλολογικὴ μελέτη γιὰ τὴ σκοπιμότητα αὐτῶν τῶν μεταφράσεων καὶ γιὰ τὸν τρόπο ποὺ πρέπει νὰ γίνουνται γιὰ νὰ εἶναι σκόπιμες. Στὸ τέλος ὑπάρχει καὶ Βιβλιογραφία, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ βρίσκῃ κανεὶς καὶ τὰ πρωτότυπα τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν στὶς καλύτερές τους ἐκδόσεις.

Ἔτσι συνθεμένος εἶναι αὐτὸς ὁ «Στέφανος». Ὁ σοφὸς μεταφραστὴς μοῦ ἔκαμε τὴ μεγάλη τιμὴ νὰ μοῦ τὸν χαρίσῃ «μὲ τὸν θαυμασμόν του», ὅπως γράφει στὸ ξύφυλλο, «καὶ γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν εἶναι καὶ λογοτέχνης». Καύχημά μου, ὄχι νὰ μὲ θαυμάζῃ, ἀλλὰ κι' ἁπλῶς νὰ μ' ἐκτιμᾷ καὶ νὰ μὲ προσέχῃ ἕνας καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου σὰν τὸν κ. Μενάρδο. Ἀλλὰ καὶ τῆς «Διαπλάσεως» καύχημα ποὺ τὴν διαβάζει ἕνας ἄνθρωπος σὰν κι' αὐτόν! Γιατί, γιὰ νὰ μοῦ γράφῃ πῶς μοῦ στέλνει τὸ βιβλίο του «γιὰ νὰ ἰδῶ ἂν εἶναι καὶ λογοτέχνης», θὰ πῇ πῶς διάβασε τὴν «Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολὴ» περὶ Φιλολογίας καὶ Λογοτεχνίας κι' εἶδε πὼς ἀνάφερα ἐκεῖ καὶ τὸνομά του μεταξὺ τῶν καθηγητῶν, τῶν φιλολόγων, ποὺ μιλοῦν γιὰ Λογοτεχνία. Στὴν Ἐπιστολὴ ὅμως ἐκείνη ἔλεγα πὼς ὑπάρχουν φιλόλογοι ποὺ εἶναι καὶ λογοτέχνες, κι' ἐξηγοῦσα τὸ πρᾶγμα. Σύμφωνα μ' αὐτὴ τὴν ἐξήγηση, ποὺ βέβαια τὴ θυμᾶστε, θὰ ἔβαζα καὶ τὸν κ. Μενάρδο ἀνάμεσα στοὺς φιλόλογους λογοτέχνες καὶ πρὶν ἐκδώσῃ ἀκόμα τὸ «Στέφανο». Γιατὶ ἡ λογοτεχνική του ἀξία καὶ δύναμη μοῦ ἦταν γνωστὴ πρὸ πολλοῦ.

Ἂν θέλετε μάλιστα, τὸν κ. Σίμο Μενάρδο τὸν ἐγνώρισα πρῶτα σὰ λογοτέχνη καὶ κατόπι σὰ φιλόλογο. Γιατὶ τὰ πρῶτα του ἔργα ποὺ διάβασα, ἦταν ἴσα-ἴσα τέτοιες λογοτεχνικὲς μεταφράσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν, ποὺ τὶς δημοσίευε τότε σποραδικὰ στὰ «Παναθήναια» καὶ σ' ἄλλα περιοδικά. Ἀλλὰ κι' ὅ,τι ἄλλο τοῦ κ. Μενάρδου ἔτυχε νὰ διαβάσω, ἔστω καὶ τὸ βαρύτερο φιλολογικό, ἐπίσης ὡραῖο μοῦ φάνηκε λογοτέχνημα. Γιατὶ ὁ φιλόλογος κ. Μενάρδος προπαντὸς ξέρει νὰ γράφῃ. Εἶναι ἕνας ἀληθινὸς ***συνλίστας***, μὲ ὕφος προσωπικό, δικό του, ἰδιόρρυθμο, στολισμένο μὲ σεμνὰ κι' ὄμορφα ποιητικὰ ἄνθη, ποὺ μαρτυροῦν καὶ γούστο καὶ φαντασία. Κι' εἴπαμε πὼς ἕνα ἔργο ἐπιστημονικὸ ὁποιοδήποτε,—κριτικό, ἱστορικό, φιλολογικὸ κτλ.—ὅταν εἶναι ἔτσι καλογραμμένο, εἶναι λογοτέχνημα. Τὰ πεζογραφήματα λοιπὸν τοῦ κ. Μενάρδου εἶναι λογοτεχνικά, κι' ὄχι μόνο οἱ πανηγυρικοὶ του λόγοι,—ποὺ αὐτοὶ ἐπιτέλους εἶναι Ρητορική, δηλαδὴ καθαρὴ Λογοτεχνία,—ἀλλὰ κι' αὐτὲς οἱ κριτικές του μελέτες, ὅπως π. χ. ἡ θαυμαστὴ ἐκείνη ποὺ διάβασε μιὰ φορὰ στὸ «Παρνασσὸ» γιὰ τὸν Ἔμμ. Ρόδη.

Ἀλλὰ τὰ λογοτεχνικὰ χαρίσματα τοῦ κ. Μενάρδου λάμπουν βέβαια περισσότερο στὶς ἔμμετρες μεταφράσεις τοῦ «Στεφάνου». Εἶναι μιὰ λογοτεχνικὴ ἐργασία ποὺ θὰ τιμοῦσε καὶ τὸν πιὸ δόκιμο, τὸν πιὸ καλλιτέχνη ποιητή μας. Μὲ ὡραῖα γλῶσσα, μὲ ὡραῖο στίχο, καὶ πάντα μὲ τὴν ἀπαραίτητη ποιητικὴ διάθεση, μὲ ἀληθινὸ οἶστρο, ὁ μεταφραστὴς ἀποδίδει ὄχι μόνο τὸ νόημα, ὄχι μόνο τὸ ***γράμμα*** τοῦ πρωτοτύπου, ἀλλὰ κι' ἐκεῖνο ποὺ διαφεύγει τοὺς κοινοὺς μεταφραστάς: Τὸ ***αἴσθημα***. Ἔτσι τἀρχαῖα τὰ περασμένα, τὰ νεκρὰ γιὰ τὴ γλῶσσα τους αὐτὰ ποιήματα, ξαναγυρίζουν ζωντανεύουν πάλι καὶ διαβάζουνται σὰν σημερινὰ καὶ σὰν πρωτότυπα. Κι' ὅπως εἶπα παραπάνω, ἐδῶ βρίσκεται ὅλη ἡ ἀξία κι' ὅλη ἡ χρησιμότη τοῦ «Στεφάνου».

Σᾶς συσταίνω μὲ τὴν καρδιά μου τὸ ἔξοχο αὐτὸ βιβλίο. Ἔγεινε ξεπίτηδες γιὰ τὴν «Ἑλληνικὴ Νεότητα» καὶ δὲν πρέπει νὰ λείπῃ ἀπὸ καμμιὰ Βιβλιοθήκη νέου ἀπόγονου. Μαζὶ μὲ τὴ «Ἰλιάδα» μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Πάλλη, μαζὶ μὲ τὸν «Ἀγαμέμνονα» μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν Γρυπάρη, μαζὶ μὲ ἄλλες δυὸ-τρεῖς τέτοιες δημιουργικὲς μεταφράσεις, ὁ «Στέφανος» τοῦ Μενάρδου θὰ σᾶς δείχνῃ σ' ὅλη της τὴ λαμπρότητα τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ποίηση, θὰ σᾶς εἰσάγῃ στὸν παράδεισο αὐτὸ τῆς ὑψηλῆς πνευματικῆς τρυφῆς. Θὰ σᾶς δώσῃ κι' ἡ «Διάπλασις», σὲ κατοπινὰ φύλλα, μερικὰ δείγματα τοῦ βιβλίου. Ὁ ἴδιος ὁ μεταφραστὴς μάλιστα εἶχε τὴ καλοσύνη νὰ σημειώσῃ μερικά, ποὺ τὰ θεωρεῖ κατάλληλα καὶ γιὰ τὴ «Διάπλασι»,—τέτοια δηλαδὴ ποὺ μποροῦν νὰ τὰ διαβάσουν καὶ παιδιά. Ἀλλὰ δὲν θἆναι βέβαια ἀρκετά! Γιὰ νὰ γνωρίσῃ κανεὶς ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ Ποίηση, πρέπει νἄχῃ τὸ βιβλίο. Νὰ τὸ διαβάσῃ ὅλο μιὰ φορά, νὰ τὸ μελετήσῃ. Κι' ἔπειτα, κάθε τόσο, ὅταν θἄχῃ διάθεση γιὰ ὑψηλά, ἢ ὅταν θὰ θέλῃ νὰ ὑψώσῃ τὴ διάθεσή του, νὰ τὸ ἀνοίγῃ καὶ νὰ διαβάζῃ πότε ἕνα χορικὸ τοῦ Σοφοκλῆ, πότε ἕνα ὕμνο τοῦ Πινδάρου, πότε ἕνα θρῆνο τοῦ Σιμωνίδη...

*Σᾶς ἀσπάζομαι* ΦΑΙΔΩΝ



# Η ΑΝΘΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κας Α. ΖΕΝΝΕΒΡΑΙΗ
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

*Ὅπου ἕνα σκυλάκι παίζει σπουδαῖο ρόλο*

Ἡ Ἀνθούλα γύρισε στὸ σπίτι πρὶν ἀπὸ τὸν πατέρα της. Ἔστρωσε τὸ τραπέζι, ἔβαλε σ' ἕνα πιάτο τὴν τυρόπηττα, ἔβαλε καὶ δυὸ ποτήρια καὶ τὸ ὑπόλοιπο τοῦ φωμιοῦ.

Τὴ χαρὰ ποὺ αἰσθανόταν ἡ μικρή, ἤθελε νὰ τὴ μοιραστῇ μὲ τὸν πατέρα της. Κι' ἐπειδὴ αὐτὸς ἀργοῦσε, ἡ Ἀνθούλα δοκίμασε λίγο νἀρμέξῃ τὴν Κοκκίνω. Τί ὡραῖο ποὺ θἄταν τὸ δεῖπνο τους μὲ τυρόπηττα καὶ μὲ γάλα.

Καὶ πῆγε στὸ σταῦλο. Ἀλλὰ ἡ Κοκκίνω δὲν ἦταν καλόβολη σὰν τὴ Φρονίμω. Μὲ τὴν οὐρά της μαστίγωνε τὸ πρόσωπο τῆς μικρῆς, κουνιόταν, κλωτσοῦσε. Ἔτσι ἡ Ἀνθούλα ἀναγκάστηκε νἀφήσῃ τὴν κυρά-Ταρσὴ νὰ τὴν ἀρμέξῃ καλύτερα. Κατάφερε ὅμως νὰ γεμίσῃ μιὰ γαβαθίτσα γάλα, ποὺ τὴν ἔβαλε κι' αὐτὴ στὸ τραπέζι.

Ποτὲ δὲν περίμενε μὲ τόση ἀνυπομονησία τὸν πατέρα της. Ἡ καρδιά της κτυποῦσε δυνατά. Τέλος ἐγνώρισε τὸ βῆμα του. Ὁ Φραντὴς μπῆκε στὸ σπίτι κουρασμένος, μελαγχολικὸς κι' ἀποκαμωμένος ὅπως πάντα.

— Ἐδῶ εἶσαι, Ἀνθούλα; ρώτησε.

Γιατ' εἶχε νυκτώσει πιὰ κι' ἡ κάμαρα ἦταν σκοτεινή.

— Ναί, πατέρα.

— Ἄναψε τὸ κερί.

Ἡ Ἀνθούλα τὸ ἄναψε καὶ τότε ὁ Φραντὴς εἶδε τὸ στρωμένο τραπέζι.

— Μπᾶ! τ' εἶν' αὐτὰ ἐδῶ;

— Τὸ δεῖπνο μας, πατέρα.

— Καὶ ποῦ τὴ βρῆκες αὐτὴ τὴν πήττα;

— Μοῦ τὴ χάρισαν.

— Καμμιὰ γειτόνισσα, πιστεύω, γιὰ ἐλεημοσύνη.

— Ὄχι, πατέρα. Κάποιοι φίλοι μου, ποὺ εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι, πολὺ καλοί... Καὶ γιὰ σένα τὴν ἔφερα, κοίττα νὰ φᾷς πολύ.

— Ναί, βέβαια... Αὐτοὶ ποὺ σοῦ τὴν ἔδωσαν θἆναι καλοὶ ἄνθρωποι καὶ θὰ σὲ λυπήθηκαν. Μὰ δὲν πρέπει, παιδί μου, νὰ ζητιανεύῃς.

— Δὲ ζητιανεύω, ψιθύρισε ἡ Ἀνθούλα.

Καὶ γιὰ νἀλλάξῃ ὁμιλία, ρώτησε τὸν πατέρα της ἂν ἦταν κουρασμένος. Φοβήθηκε μὴ τὴ ρωτοῦσε ποιὸς τῆς ἔδωκε τὴν πήττα καὶ δὲν τὴν ἄφινε πιὰ νὰ ξαναπάῃ στὸ σπίτι τοῦ Γιάννη, πρᾶγμα ποὺ θὰ τὴ λυποῦσε κατάκαρδα.

Ἀλλὰ στὰ χωριά, οἱ γειτόνοι βοηθοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον κι' ὁ Φραντὴς ὑπόθεσε πὼς κάποια γειτόνισσα ἀπὸ κεῖ τὴν εἶχε χαρίσει τῆς κόρης του. Ἡ Ἀνθούλα εἶχε ἀνάψει φωτιά· κι' ἐπειδὴ τὸ σκυθρωπὸ πρόσωπό του ἄρχισε λίγο-λίγο νὰ φαιδρύνεται.

— Μαστόρισσα τὴν ἔχει κάγει, ἐξακολούθησε νὰ λέῃ τρώγοντας· γειὰ στὰ χέρια της! μπράβο της! χρόνια εἶχα νὰ φάω τέτοια πήττα.

Ἡ Ἀνθούλα ἦταν κατευχαριστημένη· κι' ἀπὸ τὴ χαρὰ της ποὺ ἔβλεπε γελαστὸ τὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα της, ξεχνοῦσε καὶ νὰ τρώῃ.

Ἀλήθεια, τί καλὰ ποὺ τὸ σκέφτηκε ὁ φίλος της ὁ Γιάννης νὰ τῆς δώσῃ ὁλάκερη τὴν πήττα!

Ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς μητέρας της, πρώτη φορὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ πατέρας της ἔτρωγε μὲ ὄρεξη καὶ μιλοῦσε λιγάκι. Τί καλά!

Ἀφοῦ τελείωσε τὸ δεῖπνο, ὁ Φραντής, κουρασμένος ἀπὸ τὴν ἐργασία τῆς ἡμέρας, ἑτοιμάστηκε νὰ πλαγιάσῃ.

— Καληνύχτα, κόρη μου, τῆς εἶπε· κοιμήσου ἥσυχα σὰν τἀρνάκι!

Καὶ τὴ φίλησε μὲ ἀγάπη.

Ἡ Ἀνθούλα κοιμήθηκε ἥσυχα, σὰν ἀρνάκι ἀλήθεια. Καὶ στὸν ὕπνο της ὀνειρεύτηκε πελώριους γάλους, φορτωμένους τυρόπηττες.

* * *

Καθεμέρα ἡ μικρὴ πήγαινε στὴ βίλλα τοῦ Γιάννη. Κι' ἀπὸ μέρα σὲ μέρα τὴν ἀγαποῦσαν ἐκεῖ περισσότερο. Γιατὶ ἄλλο δὲν ζητοῦσε παρὰ πῶς νὰ γίνεται ὠφέλιμη· γιατὶ ἔδειχνε σ' ὅλα προσοχὴ σπάνια γιὰ τὴν ἡλικία της, κι' ἦταν ἔξυπνη, καὶ καταλάβαινε ἀμέσως τί τῆς ἔλεγαν. Εἶχε ἀρχίσει κιόλα νἀβοηθῇ τὴ μητέρα τοῦ Γιάννη στὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ: ἐσάρωνε, ξεσκόνιζε, ἔπλενε πιατικὰ καὶ παραστεκόταν στὴν κατασκευὴ τοῦ τυριοῦ.

Εὔκολη ἦταν αὐτὴ ἡ ἐργασία, ὄχι κουραστική· τὸ βούτυρο ὅμως ἦταν ἀνυπόταχτο, ἤθελε τὸ λιγότερο μιὰ ὥρα χτύπημα ὥς νὰ κιτρινίσῃ. Φυσικά, οἱ δυνάμεις ἑνὸς κοριτσιοῦ ὀκτὼ χρονῶν δὲν ἔφταναν γιὰ τόσο κουραστικὴ ἐργασία· κι' ἡ Ἀνθούλα ἔκανε ἄλλες, πιὸ εὔκολες. Πάντα ὅμως μὲ προσοχὴ καὶ μὲ προθυμία. Καὶ πάντα ἡ μητέρα τοῦ Γιάννη τῆς ἔδινε κάτι τί νὰ πάῃ στὸ σπίτι γιὰ τὸ δεῖπνο.

Ὁ Φραντὴς ἀποροῦσε ποὺ ἔβλεπε καθεμέρα σκουπισμένο καὶ συγυρισμένο τὸ φτωχόσπιτο, καθαρὴ κι' ἀρμεγμένη τὴν ἀγελάδα. Μιὰ μέρα ἀπάντησε στὸ δρόμο τὴν κυρὰ Ταρσὴ καὶ τὴ ρώτησε.

(Ἀκολουθεῖ)

«—Ἀφεντόπηττα! εἶπε ὁ Φραντής...» (Σελ. 69, στ. γ'.)

κεῖνος, ἀφοῦ ζεστάθηκε καλά, κάθησε στὸ τραπέζι, ἔκοψε μιὰ φέτα ψωμὶ καὶ τὴν ἔφαγε μὲ τὸ γάλα του ἀργὰ-ἀργά, ὅπως κάνουν ὅλοι οἱ χωρικοί, ποὺ μόνο τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ἔχουν γιὰ ξεκούραση. Ἡ Ἀνθούλα ἔκανε τὸ ἴδιο· κι' ὅταν πιὰ ἦρθε ἡ σειρὰ τῆς πήττας, ὁ Φραντὴς ἔδωκε τῆς μικρῆς ἕνα κομμάτι καὶ πῆρε κι' αὐτὸς ἄλλο ἕνα.

# ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

## Η ΕΛΙΑ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 52.

Ὑψώνεσαι ὑπερήφανη,
εὐλογημένο δέντρο,
τ' ἀργυρωπὰ τὰ φύλλα σου
δῶθε καὶ κεῖθε δείχνεις,
τὴ σκιά σου τὴν ὁλόδροση
ἁπλώνεις ἕνα γύρο
σὲ κάθε τί ποὺ ἔρχεται,
καὶ τοὺς καρπούς σου ῥίχνεις.

Ἐλιά μου ἐσύ, ἀνεκτίμητη,
τῆς Ἀθηνᾶς στημάδι,
ἐλπιά, σὺ ποὺ στεφάνωνες
ἀνδρεῖα παλληκάρια,
ὅπου γυρίσω τὴ ματιά
μπροστά μου ὅλο σὲ βλέπω
νὰ ξεπετᾶς ὁλόπυκνα
καὶ φουντωτὰ κλωνάρια...

Ἕνα πουλάκι θἄθελα
νὰ ἤμουνα γιὰ πάνω,
στὸ σκεβρωμένο σου κορμὸ
γερὴ φωλιὰ νὰ χτίσω,
στοὺς κλώνους σου νὰ κάθουμαι
νὰ κελαΐδῶ ὅλη μέρα,
μ' ἐσὲ μονάχα θἄθελα,
καλή μου ἐλιά, νὰ ζήσω!

*Πανταχοῦ Παρὼν*

## ΣΑΛΙΑΓΚΟΙ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 50

Τὸ βράδυ ἔπιασε βροχὴ δυνατή. Ἦταν τὸ πρωτοβρόχι τοῦ Φθινόπωρου. Ἀμέσως συμφωνήσαμε κάτι τί: Πρωΐ-πρωΐ, τὴν ἄλλη μέρα, ἂν δὲν ἔβρεχε ἀκόμα, θὰ πηγαίναμε νὰ πιάναμε σαλιάγκους, ποὺ καθὼς ἔρουμε, βγαίνουν μετὰ τὴ βροχή.

Πρωΐ-πρωΐ λοιπόν, σχεδὸν νύχτα, ἡ μητέρα μᾶς σήκωσε. Ἐγὼ σηκώθηκα μουρμουρίζοντας. Ὅλα τὰ ὡραῖα σχέδια τῆς περασμένης μέρας ξεχαστήκανε μπρὸς στὸν χομένον ὕπνο.... Ἐπὶ τέλους ἑτοιμασθήκαμε, ὁ ἀδελφός μου, ἄλλοι δυὸ φίλοι μας κι' ἐγώ.

Ὅταν βγήκαμε ἔξω, τὰ ἄστρα ἄρχισαν νὰ χάνωνται κι' ὁ οὐρανὸς νὰ ῥοδίζῃ.

Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι δὲν θὰ ἔπιανα κανένα σάλιαγκο, ἀφοῦ γιὰ πρώτη φορὰ πήγαινα σὲ τέτοιο κυνήγι. Νόμιζα πὼς ἦταν κανένα σπουδαῖο! Μόλις ὅμως ἄρχισα νά... ἐρευνῶ τὸ ἔδαφος, εἶδα πὼς ἦταν εὐκολότατο. Κολλημένοι πάνω σ' ἕνα ξύλο, σ' ἕνα χόρτο, σ' ἕνα χαρτί, παντοῦ σάλιαγκοι, πλῆθος. Στὰ πυκνοφυτευμένα μέρη βρισκόνταν περισσότεροι.

Ἔψαξα ἔτσι μιὰ ὥρα καὶ πάνω. Ἀπ' τὸ βουνό, ἕνας μεγάλος, φωτερός, ζωοδότης, καυστικὸς ἥλιος εἶχε βγεῖ. Ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὴν ἐμφάνιση τοῦ ἡλιου, ἄρχισαν νὰ ἐξαφανίζωνται οἱ σαλιάγκοι. Ἐχθροὶ των φοβεροὶ ὁ ἥλιος κι' ὁ ψυχρὸς ἄνεμος... Καὶ γύρισα πίσω.

Ὅταν ἐφθασα στὸ σπίτι, οἱ ἄλλοι ἦσαν ἐκεῖ. Εἶχαν ἔλθει πρὶν πολλὴ ὥρα μὲ τὸ... κυνήγι τους! Μέτρησε ὁ καθένας τὸ δικό του. Ἐγὼ εἶχα τοὺς πιὸ πολλούς. Τὸ βράδυ, ἀφοῦ καθαρισθήκανε μὲ ταλάντι καὶ τὸ ζεστὸ νερὸ καὶ μαγειρεύθηκαν «γιαχνὶ» μὲ λεπτὸ-λεπτὸ κρεμμυδάκι, τοὺς φάγαμε. Μὰ μὲ μιὰ ὄρεξη κι' εὐχαρίστησι! Ἔτσι τὸ χάσιμο τοῦ ὕπνου καὶ τὴν κούρασι ἐκείνης τῆς ἡμέρας μᾶς τὰ ξεπλήρωσαν γιὰ καλὰ οἱ νόστιμοι σαλιάγκοι.

*Πάνος Χειμαρριώτης*

## ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 44

Μὲ τὸ πρόσωπο ἀκουμπισμένο στὸ χέρι, ῥεμβάζω... Θυμᾶμαι τὰ χρόνια τοῦ σχολείου, τὰ εὐτυχισμένα χρόνια ποὺ πέρασαν τόσο γρήγορα, καὶ δάκρυα ἀνεβαίνουν στὰ μάτια μου...

Θυμᾶμαι τὶς ἀγαπητές μου συμμαθήτριες, ποὺ πέρασα μαζί τους τὰ καλύτερα χρόνια τῆς ζωῆς μου... Ἄρα γε θὰ τὶς ξαναϊδῶ;.. Κι' ἂν τὶς ξαναϊδῶ, μετὰ χρόνια, πῶς θὰ εἶναι; Ἔτσι, ὅπως ἤταν καὶ στὸ σχολεῖο; Ἢ μήπως θὰ συναντηθοῦμε σὰν ξένες;... Ὦ, ναί, ποιὸς ξέρει!... Ὕστερ' ἀπὸ χρόνια, μπορεῖ νὰ ἰδωθοῦμε, νὰ γνωριστοῦμε, νὰ μιλήσουμε λίγο καί... νὰ ἐξακολουθήσουμε τὸ δρόμο μας σὰ νὰ εἴχαμε γνωριστῆ πρώτη φορά...

Ἡ μητέρα μου μοῦ λέει πὼς μὲ πολλὲς συμμαθήτριές της δὲν ἔχει πια σήμερα καμμιὰ σχέση. Ἔχουν ξεχαστῆ. Οὔτε κἂν χαιρετιοῦνται ὅταν βλέπονται κάπου-κάπου. Ἔτσι, σὰν ξένες...

Μὰ ἐγὼ ὄχι, δὲν τὸ πιστεύω. Ὅσα χρόνια κι' ἂν περάσουν, ὅ,τι κι' ἂν εἶναι τῆς τύχης τὰ γραμμένα, ὅσο γερὰ κι' ἂν γίνω, πάντα θὰ θυμᾶμαι μὲ νοσταλγία τὰ εὐτυχισμένα χρόνια τοῦ σχολείου καὶ θἀγαπῶ τὶς καλές μου συμμαθήτριες. Κι' ἐκεῖνες, ἐλπίζω, τὸ ἴδιο θὰ μὲ θυμοῦνται καὶ θὰ μἀγαποῦν....

*Νηρηΐς τῶν Ἀνθέων*

## ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΙ ΚΙΚΕΡΩΝ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 51.

Μὴ λογαριάζετε γιὰ τίποτα τὰ παιδικά ἔργα κι' ἀρχίστε τὶς σοβαρὲς μελέτες γωρίς, γιὰ νὰ τὶς τελειώσετε σὲ ἡλικία ποὺ οἱ ἄλλοι τὶς ἀρχίζουν.

Θεωρήστε τὴ νεότητα ὄχι σὰ μιὰ περίοδο προσωρισμένη ἀπὸ τὴ φύση γιὰ παιχνίδια καὶ διασκεδάσεις, ἀλλὰ σὰ μιὰ ἡλικία ποὺ ἡ Ἀρετὴ τὴν ἀφιερώνει στὴν ἐργασία καὶ στὴν ἐπιμέλεια.

Περιφρονήστε τὸ χρῆμα κι' αὐτὴν ἀκόμα τὴν ὑγεία.

Θυσιάστε εὐγενικὰ ὅλα ὅσα λατρεύουν οἱ ἄνθρωποι στὴν ἀγάπη τῆς Ἐπιστήμης καὶ στὸ ζῆλο τῆς Μάθησης.

Νὰ ζῇ κανένας ἀόρατος, καταδικασμένος σὲ θεληματικὴ φυλάκιση, σὲ τέλεια ἀπομόνωση, γιὰ νὰ ἑτοιμάσῃ ἀπὸ μακρυὰ τὰ ὅπλα τῆς νίκης, νὰ τί ἔκαμαν οἱ Δημοσθένιδες καὶ οἱ Κικέρωνες. Ἂς μὴν ἀπορεῖμε λοιπὸν ὡς ποῦ ἐφθασαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

*Ἡρωϊκὴ Φέσσα*

*Σημ. τ. Διαπλ.* Ἡ περιφρόνηση καὶ ἡ θυσία τῆς ὑγείας μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὑπερβολική. Κ' ὅμως ὁ Γάλλος συγγραφεὺς δὲν ἔχει ἄδικο. Γιατὶ πολλοὶ μεγάλοι περιφρόνησαν πραγματικῶς καὶ θυσίασαν στὴ Μελέτη κι' αὐτὴ τὴν ὑγεία. Ὠφέλησαν τὸν κόσμο, ἔγιναν μεγάλοι, δοξάστηκαν, ἀδιάφορο ἂν οἱ κόποι κατέστρεψαν τὴν ὑγεία τους κι' ἂν ἔζησαν λιγότερα χρόνια ἀπ' ὅσα θὰ ζοῦσαν ἢ πέρασαν τὰ τελευταῖα τους ἄρρωστοι στὸ κρεββάτι.

## ΑΝΑΜΝΗΣΗ

Ἀριθ. Ἔγκρ. 55.

Γοργὰ-γοργὰ τὸ καΐκι, μὲ φουσκωμένα τὰ πανιά, σχίζει τὰ νερά.

Οἱ γλάροι πετοῦν γύρω του καὶ βγάζουν κάτι λυπηρὲς φωνές, ποὺ μόνο νὰ τὶς ἀκοῦς ἀνατριχίαζες. Λές κι' αὐτὰ τὰ πουλιὰ πῶς νοιώθουνε γιατὶ φεύγουμε ἀπ' τὴ γλυκειά μας Σμύρνη, γιατὶ ἀφίνουμε πίσω μας τὴν εὐτυχία καὶ πᾶμε στὰ ξένα, νὰ ζήσουμε ἄγνωστοι σὲ ξένες πόλεις, μὲ ἄγνωστους ἀνθρώπους...

Ἔκαι σουρούπωμα, ὁ ἥλιος γέρνει πρὸς τὴ δύση καὶ στέλνει τὰ τελευταία του φιλιὰ σὴ φύση. Σ' ὅλη τὴ Σμύρνη ἡ κίνηση ἀρχίζει νὰ καταπαύῃ καὶ τὴ δισδέχεται ἡ ἡσυχία τῆς νύχτας.

Τὸ σκοτάδι ἀρχίζει νὰ τὴν τυλίγῃ καὶ μακρυὰ πολὺ διακρίνουμε καὶ τὸ τελευταῖο της σπίτι. Σιγὰ σιγὰ ἐξαφανίζεται κ' αὐτὸ καὶ δὲν μένει πιὰ παρὰ τὸ βουνὸ ποὺ μᾶς τὴ σκέπασε...

*Διαγῆς Νοῦς*

## ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μπαμπὰς προσπαθεῖ νὰ διαβάσῃ μιὰ «Ἐπιγραφὴ» ἀπὸ τὶς Πνευματικὲς Ἀσκήσεις τῆς «Διαπλάσεως». Δὲν τὸ κατορθώνει ὅμως καὶ λέει στὸ γιό του:

—Τοτό, μπορεῖς ἐσὺ νὰ διαβάσῃς αὐτὴ τὴν Ἐπιγραφή;

Κι' ὁ Τότός, ἀφοῦ τῆς ἔρριξε μιὰ ματιά:

— Τὶ νὰ διαβάσω, μπαμπό, ποὺ τὰ γράμματα εἶναι μπερδεμένα;

Πεταχτὸ Ναυτάκι

* * *

Ἕνα αὐτοκίνητο περνᾷ μὲ μεγάλη ταχύτητα κι' ὁ Τάκης μόλις προφθαίνει νὰ τραβηχτῆ καὶ νὰ γλυτώσῃ.

Θυμώνει τότε καὶ τὸ φοβερίζει:

—Ἔπρεπε νὰ μὲ κόψῃς καὶ θἄβλεπες τότε τὶ θὰ σοῦκανα!

*Ἀρχιζιζάνιο*

* * *

Στὸ σχολεῖο.

—Γιατὶ δὲν προσέχεις, Γιῶργο;

—Προσέχω, δάσκαλε.

—Τότε πές μου, τί εἶπα πρὸ ὀλίγου;

—Μὲ ρωτήσατε γιατὶ δὲν προσέχω.

*Ἥρως τῆς Κιουτάχειας*

## Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

*Ἐπειδὴ ἡ τιμὴ τοῦ Γαλλικοῦ φράγκου ἐξέπεσε καὶ μὲ συνδρομὴ πληρωμένη εἰς φράγκο δὲν καλύπτεται τώρα οὔτε ἡ διαφορὰ τῶν ταχυδρομικῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ, δηλώνω ὅτι:*

*Εἰς τὸ ἑξῆς, ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν γένει, ἡ ἐτησία εἶναι* **μιᾶς** *Ἀγγλικῆς λίρας (10 σελλίνια) ἡ δὲ ἑξάμηνη κ' τρίμηνη ἀναλόγως*

*Μόνον τῆς Αἰγύπτου μένει ὡς ἔχει, Γ. Δ. 50 καὶ τῆς Ἀμερικῆς δολλάρια 4.*

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

## ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,

*Ἀθῆναι, 38 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 20 Ἰανουαρίου 1924*

ΣΤΟ προηγούμενο φύλλο δημοσιεύθηκε ἕνα μικρὸ διήγημα τοῦ κ. Μιχ. Στασινοπούλου «Τὸ λάθος τῆς μητέρας». Τί ὄμορφο ποὺ ἦταν! Τόσο ἀληθινό, τόσο πραγματικό, μὰ καὶ τόσο ποιητικό, σωστὸ ἀριστουργηματάκι, ἀπὸ κεῖνα ποὺ σπανια μᾶς δίνουν κι' οἱ πιὸ μεγάλοι συγγραφεῖς. Δὲν τὸ λέγω γιὰ νὰ ἐπαινέσω τοὺς συνεργάτες μου. Θἄταν περιττό, γιατὶ εἶναι γνωστὸ σ' ὅλους ὅτι ἔχω τοὺς πιὸ καλοὺς τοὺς πιὸ ἱκανούς, κ' ἀνάμεσα στοὺς παλιοὺς κι' ἀνάμεσα στοὺς νέους λογοτέχνες, κι' ὅτι τὰ πρωτότυπα κομμάτια ποὺ δημοσιεύω, πεζὰ ἢ ἔμμετρα, εἶναι ὅλα διαλεχτά. Σᾶς μιλῶ ὅμως σήμερα γιὰ τὴν ὀμορφιὰ τοῦ μικροῦ ἐκείνου διηγήματος γιὰ τὸν ἴδιο λόγο ποὺ σᾶς μίλησα καὶ γιὰ τὸ παραμύθι τῆς Σέλμας Λαγκερλέφ. Εἶναι κι' αὐτὸ ἕνα *πρότυπο*. Εἶναι κι' αὐτὸ ἀπὸ τὰ «κομμάτια» ποὺ καθένας ἔχει μέσα του καὶ θὰ μποροῦσε νὰ τὰ βγάζῃ νὰ τὰ γράφῃ, ἂν ἤξερε *πόση ἄξια* ἔχουν αὐτὲς οἱ παιδικὲς ἐντυπώσεις κι' ἀναμνήσεις, τί ὡραῖα λογοτεχνήματα γίνονται μ' αὐτές! Τὴ στιγμὴ λοιπὸν ποὺ καθένας κατέχει τέτοιο θησαυρό, δὲν εἶναι κωμικό, γιὰ νὰ γραφῇ κάτι, νὰ φάχνῃ σὲ βιβλία, νὰ κουράζῃ τὴ φαντασία του νὰ πλάττῃ... ψέμματα, ἢ νὰντιγράφῃ ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ; Γι' αὐτὸ σᾶς λέγω. .

Ἡ *Σμύρνη* μοῦ γράφει: «Εἶχε πάντα μιὰ ἰδέα τοῦ τί θἄναι ὁ κόπος ποὺ κάνεις γιὰ μᾶς· μὰ τὸ κατάλαβα καλύτερα μόλις ἄρχισα νὰ κάνω τὴ Στατιστικὴ τῶν Εὐσήμων τοῦ 1923. Γι' αὐτὸ ἔβαλα ὅλη μου τὴ δύναμη καὶ τὴν τελείωσα μιὰ ὥρα ἀρχύτερα, καὶ τώρα ποὺ σοῦ τὴ στέλνω, αἰσθάνομαι μιὰ μεγάλη χαρὰ ποὺ θὰ μπορέσω λίγο νὰ σὲ βοηθήσω σ' αὐτὸ τουλάχιστο τὸ ἔργο». Σ' εὐχαριστῶ, καλέ μου φίλε, καὶ γιὰ τὴ Στατιστική, ποὺ πραγματικῶς θὰ μ' εὐκολύνῃ πολὺ στὴ διαλογὴ τῶν Εὐσήμων, καὶ γιὰ ὅσα ἄλλα συμπαθητικὰ μοῦ γράφεις. Ναί, ναί, τώρα ποὺ ἔχω καλὸ χαρτὶ καὶ τύπο, λογαριάζω νὰ ξαναρχίσω καὶ τὶς Κυριακές. Σιωπῆ, ὅλα σιγὰ σιγὰ θὰ γίνουν.

Ἔτσι συμβαίνει πάντα, *Κούλα Βρουλῆ*, ὕστερ' ἀπὸ τοὺς πολέμους.



Πολλοὶ ἄνθρωποι δυστυχοῦν, πολλὰ σπίτια μαυροφοροῦν χαροκαμένα, πολλὰ παιδιὰ μένουν ὀρφανά, φτωχά, ἀπροστάτευτα. Δὲν μπορεῖς ὅμως νὰ πῆς ὅτι κοινωνία καὶ πολιτεία δὲν κάνουν ὅ,τι μποροῦν γιὰ νὰ ἐλαττώσουν αὐτὴ τὴ δυστυχία. Δὲν τὴν ἐξαλείφουν βέβαια ὁλωσδιόλου, γιατ' εἶναι μεγάλη· ἀλλὰ κι' αὐτὸ θὰ τὸ κάνῃ ὁ καιρός, ποὺ ἐπουλώνει ὅλες τὶς πληγές, ὅταν δὲν ἀνοίγει νέες. Ἂς ἐλπίζουμε λοιπὸν πὼς ἄλλες πιὰ δὲν θἀνοίξῃ, ἀλλὰ θὰ μᾶς ξαναφέρῃ γρήγορα τὴν εὐτυχία τὴν παλιά, τὴ χαμένη...

Δὲν γνωρίζω τὸ περιοδικὸ ποὺ μοῦ λές, *Κερκινέζε*, οὔτε τὴ διεύθυνσή του, οὔτε τίποτα. Ἀπὸ τὸν τίτλο του μόνο συμπεραίνω πὼς θὰ εἶναι λογοτεχνικὸ γιὰ μεγάλους. Καὶ θὰ σ' ἐσυμβούλευα νὰ μὴ γίνῃς συνδρομητὴς ἀπὸ τώρα. Πρέπει νἄναι κανεὶς πολὺ ὥριμος, γιὰ νὰ διαβάζῃ ἀζήμιωτα περιοδικὰ καθαρῶς λογοτεχνικά, ποὺ δὲν ἔχουν στὸ πρόγραμμά τους καὶ τὴν ἠθικὴ μόρφωση τῆς νεολαίας ἢ τὴ διαπαιδαγώγηση τοῦ λαοῦ κι' ἑπομένως δὲν διαλέγουν τὴν ὕλη τους, ὥστε κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη νὰ εἶναι καλή. Περιορίσου λοιπὸν στὴ «Διπλασί» σου, ὅσο δὲν βγαίνει ἀκόμα στὴν Ἑλλάδα ἕνα περιοδικὸ σὰν τὴν παλιὰ ἐκείνη «Ἑστία».

Σὲ συγχαίρω, *Νῆσι τῆς Ἀφροδίτης*, γιὰ τοὺς λαμπροὺς βαθμοὺς τῆς Α' τριμηνίας. Βέβαια ἦταν κατόρθωμα νἀρθῇς δεύτερη μεταξὺ δεκατεσσάρων μαθητριῶν, σ' ἕνα ξένο σχολεῖο ποὺ φέτος μόνο πρωτοπῆγες. Εὖγε κι' εἰς ἀνώτερα. Γιὰ τὰ Μικρὰ Μυστικὰ ἔχεις δίκιο. Μερικοὶ «ἀνοοῦν νὰ γνωρίζουν τὶς σκέψεις τῶν ἄλλων χωρὶς νὰ λένε κι' αὐτοὶ τὶς δικές των». Μὲ ἄλλους λόγους δὲν ἀντιποδιοῦνται τὰ τετράδια. Κι' ἀφοῦ ἡ ἀνταλλαγὴ γίνεται διὰ τοῦ γραφείου μου, μ' ἐκθέτουν καὶ μένα ποὺ εἶμαι μαλακὴ κι' ἐπιτρέπω τέτοια ἀγένεια, γιὰ νὰ μὴν πῶ ἄλλη λέξη. Ἀλλὰ ἔννοια σου καὶ θὰ λάβω τἀδυσωπητότερα μέτρα ἐναντίον αὐτῶν ποὺ καθυστεροῦν. Εἶναι καιρὸς πιά...

*Σκιὰ τῆς Εὐτυχίας*, θὰ εἶδες ὅτι αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινα. Πολὺ ὄμορφο τὸ γράμμα σου! Μὰ κι' ἐγὼ εὐλογῶ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, τὴν «τριπλοευτυχισμένη καὶ ἁγία», γιὰ σένα, ποὺ 'περνῶντας ἀπὸ τὴν Ὁμόνοια, εἶδες σ' ἕνα κιόσκι ἕνα φυλλάδιό μου κι' ἔμαθες ἔτσι πῶς ἐξακολουθῶ νὰ ὑπάρχω, καὶ μπόρεσες νὰ γίνῃς καὶ σὺ συνδρομήτριά, ὅπως ἤταν μιὰ φορὰ ἡ μαμμά σου... Ἀλλὰ νὰ τώρα ποὺ ἔγεινε «διαπλασόπουλο» κι' ὁ μπαμπάς! Πές του πὼς τὸν εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον, προπαντῶν δὲ ἂς μὴν πάψῃ νὰ σὲ προτρέπῃ νὰ μοῦ γράφῃς... Γιὰ τὰ Μ. Μ. ἰδὲς τί λέγω παρακάτω.

*Κόρη τῆς Ἴδης*, σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ἐξασπάθωμα καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ φιλήσῃς τὴ μικρὴ φίλη μου Στέλλα, ποὺ τόσο μ' ἀγαπᾷ ἀπὸ τώρα. Χαίρω πολὺ ποὺ κι' ἐσὺ ἀποφάσισες νὰ πάρῃς ψευδώνυμο καὶ νὰ λάβῃς μέρος στὴν κίνηση. Κάλλιο ἀργὰ παρὰ ποτέ, ἂν καὶ δὲν πιστεύω νὰ εἶναι ἀργὰ γιὰ ἕνα κορίτσι σὰν καὶ σένα. Ναί, νὰ μοῦ στείλῃς κομμάτια γιὰ τὴν Σελίδα. Κι' ἂν δὲν θὰ εἶναι καλὰ καὶ δὲν θὰ ἐγκριθοῦν τὰ πρῶτα, δὲν πειράζει· θὰ μάθῃς νὰ κάμῃς καλύτερα τὰ δεύτερα, τὰ τρίτα. Πρέπει νὰ μπῇ κανεὶς στὸ νερό, γιὰ νὰ μάθῃ κολύμπι...

Τ' ἀφαιστατο γράμμα σου, *Χαλκουτοπούλα*, μὰ πῖξ ημίωσε γιὰ τὴν κάπως μακριὰ σου σιωπή. Σ' εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὰ φύλλα τῆς κυκλαμιᾶς, ποὺ ἔφτασαν διατηρώντας ὅλη τους τὴ δροσιά. Ἀλλὰ γιατὶ νἀπαγοητευθῇς τόσο ἀπὸ τὴν ἀποτυχία ἑνὸς κομματιοῦ σου; Ἐσὺ δὲν εἶσαι ἱκανὴ γιὰ τίποτα; Μὴν τὸ πιστέψῃς, ἀλλὰ ξαναδοκίμασε. Πρόσεξε ποσπάντων νὰ διαλέξῃς τὸ θέμα. Εἶμαι βεβαία πὼς μ' ἕνα καλὸ θέμα, κατάλληλο ἐννοιῶ, θὰ ἐπιτύχῃς πολύ, γιατὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἔκφραση δὲν σοῦ λείπει. Ἀλλὰ καὶ γενικά, μοῦ φαίνεται, δὲν πρέπει ποτὲ νἀπαγοητεύεται κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μόνο ἀπὸ τὸν ἑαυτό του. Ἐννοῶ δηλαδὴ ὅτι πρέπει νὰ δοκιμάζῃ καὶ νὰ ξαναδοκιμάζῃ, ὅσο αἰσθάνεται μέσα του τὸν πόθο κάτι νὰ κάνῃ καὶ πάντα νὰ νομίζῃ ὅτι μπορεῖ.

Ἐλπίζω, *Φουτουριστή*, νὰ κρατήσῃς τὴν ὡραία σου ὑπόσχεση καὶ νὰ μὴν εἶσαι πιὰ «κακὸ παιδί» ὅπως λές, ἀλλὰ νὰ μοῦ γράφῃς τακτικὰ καὶ νἀναδειχθῇς ὕστερ' ἀπὸ δέκα χρόνια ποὺ ἔχεις συνδρομητής μου. Γιὰ τὸ ἄλλο, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἰδέα μου: Ναί, ἐσεῖς οἱ νέοι θὰ κάμετε αὔριο τὴν πατρίδα μας μεγάλη, δυνατή, εὐτυχισμένη· Ἀλλὰ ἐέρετε πῶς; Ἂν καθένας σας κοιτάζῃ τὴ δουλειά του, χωρὶς νὰ πολυαναμετεύεται στὰ πολιτικά. Γιατὶ μιὰ ἀπὸ τὶς πληγές τῆς πατρίδας μας εἶναι ἡ πολιτικομανία καὶ ἡ πληθώρα τῶν πολιτευομένων. Κι' ὅπου λαλοῦν πολλοὶ πετεινοί, λέει ἡ παροιμία, ἀργεῖ νὰ ξημερώσῃ. Ὁ πιὸ εὐτυχισμένος τόπος, πίστεψέ με, εἶναι κεῖνος ποὺ δὲν ἔχει πολλοὺς πολιτικοὺς καὶ ποὺ οἱ καλύτεροί του πολῖτες ἐξαναγκάζονται χωρὶς νὰ τὸ θέλουν, χωρὶς νὰ τὸ ἐπιδιώκουν, νὰ γίνωνται Πρόεδροι, Δήμαρχοι καὶ Ὑπουργοί. Αὐτὸ συνέβη πολλὲς φορὲς στὴν εὐτυχισμένη Ἀμερική· αὐτὸ συνέβη μερικὲς φορὲς καὶ σὲ μικρὰ χωριὰ δικά μας, ὅπου κανένας δὲν ἤθελε νὰ βγῇ Δήμαρχος κι' ἐπῆραν ἕνα καὶ τὸν ἔκαναν μὲ τὸ στανιό.

Σχετικῶς κι' ἡ *Τιτάνια* μοῦ γράφει: «Ἔγραφες στὸ *Πουλὶ τῆς Καταιγίδος* πὼς ἔχει καλλιτεχνικὴ ψυχὴ ποὺ θὰ τὸν ἐμποδίζῃ νἀναπτυέται στὴν πολιτική. Ὁ Ἀνατὸλ Φράνς λέει τὰ ἴδια σ' ἕνα του βιβλίο. Ρωτοῦσε κάποιον γλύπτη γιατὶ δὲν ἔλαβε μέρος σὲ κάποια πολιτικὴ συζήτησι· κι' ἐκεῖνος τοῦ ἀπήντησε: — Δὲν εἶμαι σταρημένος ἀπὸ κάθε τάλαντο γιὰ νἀσχολοῦμαι μὲ τὴν πολιτική». Μπρακάτω ἡ *Τιτάνια* μοῦ γράφει πόσο τῆς ἄρεσε τὸ «Ἀνεύρετο Ἄθρο» τοῦ κ. Τέλλου Ἄγρα. Καὶ τελειώνει ἔτσι: «Γέλασα ποὺ διάβασα πὼς ἡ *Μοντὰν* εἶναι μεγάλη 18 χρόνων. Τέλλου Ἄγρα. Καὶ τελειώνει ἔτσι: «Γέλασα ποὺ διάβασα πὼς ἡ *Μοντὰν* εἶναι μεγάλη 18 χρόνων. Τέλλου Ἄγρα. Καὶ τελειώνει ἔτσι: «Γέλασα ποὺ διάβασα πὼς ἡ *Μοντὰν* εἶναι μεγάλη 18 χρόνων. Ἐγὼ εἶμαι 21! Ἀδωδεκα χρόνια σὲ διαβάζω καὶ κάθε χρόνο μοῦ ἔρχεσαι καὶ πιὸ νέα. Ἐμεῖς... γερνοῦμε καὶ σὺ ξανανειώνεις. Εἴθε κοτὲ νὰ μὴ γεράσῃς!

**Ὠραία Ἐπιστολὰς** μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα κι' οἱ ἑξῆς: *Καρυοθραύστης, Μπεμπαντάκος, Προσφυγάκι τῶν Μουδανιῶν, Σεμίραμις, Ἀρχιπαναστάτης, Ἀλκηστις, Κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου, Βαρῶνος Μυγχάουζεν, Μέλισσα, Κασσιανὴ καὶ Λινέττα.* — Ἐξετέλεσα τὰς παραγγελίας των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὰ καλὰ των λόγια, ξεσπαθώματα, ἀνανεώσεις κ. τ. λ.

## ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ 1923

Κατὰ παράκλησιν πολλῶν Συλλόγων καὶ ἄλλων ὑποψηφίων, παρατείνω τὴν προθεσμίαν πρὸς ἀποστολὴν ψηφοδελτίων, διὰ τὸ Δημοψήφισμα τῶν ψευδωνύμων τοῦ 1923, μέχρι τέλους Μαρτίου.

## ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

**Ἀπορρίπτονται:** «*Ἀφηρημάδα*» *1ον τοῦ Τέτενου τοῦ Βορρᾶ. Πολὺ γνωστὸ τὸ ἀνέκδοτο αὐτὸ τοῦ Νεύτωνος.* — «*Χιόνια*» *τοῦ* **Ἀστεροῦ τῆς Φυλῆς**. *Πολὺ ἐκτενές. Ἀπὸ τὸν πρόλογο, περιμένει κανεὶς διήγημα. Καὶ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ περιγραφή. Καλὴ ὅμως καὶ ζωηρὴ σὲ μερικὰ μέρη. Μόνο ποὺ σὲ ἄλλα χαλᾷ. Δὲν ἔχει ἁρμονία, συμμετρία αὐτὸ τὸ κομμάτι. Πρέπει νὰ ξαναχυθῇ.* — «*Ὁ Ὀνειροπόλος*» *τοῦ* **Γιοῦ τῆς Νύχτας**. *Καλό, πολὺ καλό, ἀξιοσέβαστον ὅμως ἀκατάλληλο γιὰ μᾶς, καὶ πολὺ ἐκτενές. Ὁ Γιὸς τῆς Νύχτας ὅμως μοῦ γράφει ὅτι δὲν τὸ στέλνει γιὰ νὰ δημοσιευθῇ, ἀλλὰ γιὰ νὰ τοῦ πῶ ἁπλῶς ἂν εἶναι καλό.* — «*Ἡ* «*Ἀνακλα*» *τῆς* **Πικροδάφνης**. *Αὐτοῦμαι ἀληθινά. Τόσο ὄμορφο κομμάτι καὶ νὰ ὑποβαίνῃ τὴ στήλη! Παρακαλῶ τὴν Πικροδάφνη νὰ τὸ συντομεύσῃ κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ νὰ μοῦ τὸ ξαναστείλῃ. Νὰ ἤσουν οἱ μεγάλες περιγραφές, τὰ πολλὰ λόγια. Νὰ μείνῃ ἡ οὐσία. Θὰ κερδίσῃ καὶ τὸ διήγημα, ἂν γίνῃ γοργό, ὅπως ταιριάζει σ' αὐτὸ τὸ εἶδος.* — «*Ἡ τύχη τῆς ἀδελφούλας μου*» *τῆς* **Φλάσσας**. *Καλὸ θὰ ἦταν, ἂν τὸ λάβαινα νωρίτερα, νὰ μπῇ τὴν Προσκοχρονιά. Τὸ τέλος χαριτωμένο.* «*Ἡ ἀρχὴ καλή. Ἡ μέση μόνο θἄθελε διόρθωμα. Γιατὶ δὲν ἀφίνουν τὰ παιδιὰ νὰ τρῶνε πήτα ποὺ δὲν βρέθηκε ἀκόμα τὸ φλουρί της. Μπορεῖ καὶ νὰ τὸ πατασιοῦν. Τὰ κομμάτια, συνήθως, πρῶτα τὰ φάγουν κι' ὕστερα τὰ τρῶνε* — «*Ἡ τελευταία συνάντησις γιὰ τὸν* **Τρελλοῦ Θαλασσοσπουλιοῦ**. *Καλογραμμένο, ἀλλὰ ἀκατάλληλο γιὰ μᾶς. Θὰ μποροῦσε δηλαδὴ νὰ παρεξηγηθῇ.* — «*Τόνειρο τῆς Μαργαρίτας*» *τοῦ* **Φουτουριστοῦ**. *Ὁλοφάνερη μίμηση ἑνὸς διηγήματος τοῦ κ. Ἰ Κακριδῆ, ποὺ τὸ δημοσίευσα πέρυσι. Ὁ* **Φουτουριστὴς** *ὅμως γράφει καλὰ καὶ θὰ ἐπιτύχῃ ὅταν βρῇ κάτι δικό του, ἐντελῶς δικό του, μέσ' ἀπὸ τὴν ψυχή του, ὄχι ἀπὸ διαβάσματα.*

**Ἐγκρίνονται:** *81 καὶ 82.* «*Ἡ μαϊμοῦ*» *καὶ* «*Ἡ ἰδανικὴ εὐτυχία*» *τῆς* **Τιτάνιας**. — *83.* «*Δὲν πέθανα ἀκόμα!*» *τοῦ* **Σειρίου**. — *84.* «*Ὁ πρῶτος ἀπανισμός*», *2ον τοῦ* **Τέκνου τοῦ Βορρᾶ**.

*Γι' ἄλλα ποὺ ἔλαβα, θὰ μιλήσω στὸ ἐρχόμενο.*

## ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Οὐδὲν ψευδώνυμον ἐγκρίνεται ἢ ἀνανεοῦται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τοῦ δικαιώματος δρ. 5.—Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν μέχρι τῆς 30 

(ἀδυνατῶ νἀπαντήσω στήν ἐρώτησή σου') ***Ἀλέξ. Ἐδθ. Μασ.*** (κόπος χαμένος. Ἀσκήσεις δὲν εἶναι τώρα δεκταί, περίμενε,) ***Ἐλεύθερο Πουλί*** (εὐχαριστῶ πολύ γιά τό ξεσπάθωμα. ἔστειλα') ***Παῦλον Κ. Παχ.*** (ἔστειλα· ἔδωσα τό ἐσώκλειστο στόν κ. Φ. ποὺ σ' εὐχαριστεῖ πολύ') ***Ἄνθος Λωτοῦ*** (εὐχαριστῶ γιά ὅσα γράφεις· μοῦ ἄρεσε τό ψευδώνυμό σου') ***Υἱὸν τοῦ Ψηλορείτη*** (τίποτα δὲν ἔλαβα ἀπό τόν κύριο ποὺ λές') ***Ζωὴν Εὐρ. Παπαθανάση*** (νί, νά ἰδῆς καί τόνομά σου ἔστειλα τοῖς τόμοις· τά εὐγενικά αἰσθήματα τοῦ πατέρα σου εἴθε νά τἄχῃς καί σύ, κι' εἴθε νά γίνῃς πιό πλούσια ἀπ' αὐτόν, γιά νά κάνῃς τό καλό ποὺ ἐκεῖνος δὲν μπορεῖ τώρα') ***Ἀργ. Ν. Κανταρτζῆν*** (περιμένω πρός ἔγκρισιν ψευδώνυμόν σου, ποὺ ἐπληρώθη μαζί μέ τήν συνδρομήν· καί πολύ θά εὐχαριστηθῶ, ἄν ἀρχίσῃς νά μοῦ γράφῃς συχνά') ***Πρόμαχον τῆς Ἐλευθερίας*** (εὐχομαι στό Σύλλογό σας κάθε εὐδοκίμηση· πές τό σὲ ὅλους μὲ τίς εὐχαριστίες μου') ***Πικρὴν Σκλαβιάν*** (ἔστειλα· μά σὲ κάθε φύλλο δὲν σημειώνω ὡς πότε εἶναι δεκταί αἱ λύσεις τῶν Ἀσκήσεων ποὺ δημοσιεύονται εἰς αὐτό· τοῦ σημερινοῦ π: χ: μέχρι τῆς 26 Μαρτίου) ***Δημοκράτην*** (χαίρω πολύ· τώρα ποὺ ἔκαμες τήν ἀρχή, νά ἐξακολουθήσῃς') ***Δοξασμένην Σπάρτην, Ἄνθος τῆς Ἄνδρου, Ψιψίκαν, Λιλὴν Λαρδίκου, Ἀνέλπιστην Χαράν, Δίθέριον*** κτλ.κτλ.

***Γεώργιον Δημ. Παυλίδην, Τάκην Σπ. Μπιρμπίλην, Γέρω-Δήμον*** (ἔστειλα.)

**Εἰς ὅσας** ἐπιστολάς ἔλαβα μετά τήν ***19 Ἰανουαρίου***, θἀπαντήσω στό ἐρχόμενο.

## ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 21ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις δεκταί μέχρι 26 Μαρτίου.

### *108. Λεξίγριφος*

Ἄν τοῦ ἀλόγου πάρῃς τά λουριά
Καί γιά κεφάλι βάλῃς . . . κολοβό [κεφάλι,
Κάπου—σ' ἑλληνική δῶμας μεριά.—
Μεγάλη νῆσος στή στιγμή θά ξε- [προβάλῃ.

*Ἀγέλαστος*

### *109. Συλλαβόγριφος*

Βλέπεις ὀπίσω, μ' ἕνα φῶς,
Διπλό σοῦ νά φωτίζεται;
Εἶναι στόν Ἅδη ἕνας φτωχός
Πού αἰώνια βασανίζεται.

*Δοξασμένο Κρητικόπουλο*

### *110. Στοιχειόγριφος*

Στἀκρογιάλι μὲ πατᾷς.
Ἕνα γράμμα ἄν μἀφαιρέσῃς
Κι' ἄλλο γιά κεφάλι θέσῃς,
Στό Αἰγαῖο μἀπαντᾷς.

*Ὧν ὁ Ὀρεσίβιος*

### *111. Μεταγραμματισμός*

Θεά ἤμουν μιά φορά·
Ἄν μἀλλάξῃς τό κεφάλι,
Μικρή νῆσος ξαφνικά
Τοῦ Αἰγαίου θά προβάλῃ.

*Ἥρως τῆς Κεουτάχειας*

### *112. Τρίγωνον*

* * * * * = Νῆσος
* * * * = Μέρος σκοτεινόν
* * * = Χρονική διαίρεσις
* * = Ἀντωνυμία
* = Σύμφωνον.

Καί καθέτως τά ἴδια.

*Πόθος τῶν Γραμμάτων*

### *113—117. Μαγικόν Γράμμα*

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνός γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνός ἄλλου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νά σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

*Κράτος, γέρων, Ἴος, φάρος, ἔαρ.*

*Καμένη Σμύρνη*

### *118. Κρυπτογραφικόν*

12324456 = Ἀρχαῖος βασιλεύς
2656 = Ἐπίθετον
32456 = Ζωική οὐσία
42356 = Φορεῖται
5126 = Ἑρπετόν
65156 = Ἐπίθετον.

*Πυροβολιτάκι*

### *119. Διπλῆ Ἀκροστιχίς*

Τά μέν ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀρχαῖον ποιητήν, τά δέ δεύτερα γράμματα ἀρχαίαν ποιήτριαν:

1, Ἀρχαῖον ρῆμα· 2, Ἀρχαῖος τραγικός ποιητής· 3, Θεά· 4, Ποτόν· 5, Ποταμός τῆς Εὐρώπης· 6, Ἄγριον ζῷον· 7, Βασιλεύς τῶν Ἑβραίων.

*Γέρων-Δῆμος*

### *120. Μικτόν*

λς - *** - μλσσς - ε - ιννν - ει

*Νηρηΐς τῶν Ἀνθέων*

### *121. Γρῖφος.*

$$\frac{\text{μο}}{\text{N}} + \frac{\text{N}}{\text{μο}} \quad \frac{\text{νννν}}{\text{νννν}}$$

Κῶς ἦ : ,,,

*Δημοσθένης Μιράσγεντζης*

### Διά τούς Γαλλομαθεῖς

### *122.* Énigme

Je suis tout en feu,
Je fonds tout en larmes,
Je garde les secrets
Et je porte les armes

*Μέγισσα*

### *123.* Devinette.

Quel animal fecore est une ville de France ?

*Πανταχοῦ Παρών*

## ΛΥΣΕΙΣ

***τῶν Πν. Ἀσκήσεων τοῦ φύλ. 39***

514. Ἀπόστολος (ἀπό, στόλος.) —515. Τρία-Τροία. - 516. Πάρος-φάρος. —517. Σῦμος-μῦσος.

518. ΚΑΒΑΛΛΑ
Ρ Λ Α
Τ Β Μ
ΚΑΝΑΔΑΣ
Ν
Ι
Α

519. *Οὐδέν καλόν κτᾶται ἄνευ κόπου.* (Ἡ ἀλάγνωσις κατά στίχον ἐκ τῶν κάτω.)

520—524. Διά τοῦ Ω: *χώρα, Ἐρατώ, ῥώμη, κῶνος, σῶμα.* 525. ΟΣΣΑ (Ὄθων, Σάρρα, Σάμος, Ἀγλαΐα.) — 526. *Κάλλιο γαϊδουρόδε-ιε παρά γαϊδουρογύρευε.*—527. *Ὁ σπίλη καί τό ἤπαρ εἰσίν ἐντόσθια.* (ὡς πλήν καί, το ὑπ' Ἄρης, ιν ἐν τος, θεια.)

## ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ

συνδρομηταί παρακαλοῦνται να δηλώνουν ἀμέσως τήν νέαν των διεύθυνσιν εἰς τό Γραφεῖον μας, ἀποστέλλοντες καί δραχ. 2 διά τήν ἐκτύπωσιν τῆς νέας ταινίας. Ἄλλως δέν εὐθυνόμεθα διά τήν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.

## ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

*Διά 1 ἕως 10 τό πολύ λέξεις μὲ ἁπλᾶ στοιχεῖα δρ. 4, τό ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 40 λεπτά ἡ λέξις, μὲ πλάγια δὲ στοιχεῖα λεπ. 50 καί μὲ κεφαλαῖα λεπ. 60. Ὁ χωριστός στίχος δραχμάς 2. Ἡ προπληρωμή εἶναι ἀπαραίτητη.*

(ΚΔ'—220)

Μοῦσα, Θάλασσα, Νεφέλη, Μαργαρίτα, Χλόη, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μ;

*Ἀλκηστις*

(ΚΔ'—221)

Ὁλόθερμα ὑποστηρίζω στό Δημοψήφισμα τά ὑπέροχα ψευδώνυμα "ΘΡΗΝΟΣ ΜΑΝΝΑΣ., τῆς Σμύρνης καί "ΧΡΥΣΟΦΤΕΡΗ ΕΛΠΙΔΑ,, τοῦ Χειμάρρου.

ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ

(ΚΔ'—222)

Εἰς τόν Διαγωνισμόν (ΚΓ—1762) ἐβραβεύθησαν ὁ Υἱός τοῦ Ταϋγέτου καί ἡ Ἀρχιδούκισσα Ὄπερα.—ΒΟΓΙΑΖΙΔΟΥ

(ΚΔ'—223)

ΧΕΙΜΑΡΡΕ, ἀνταλλάσσουμε Μ. Μ; Δ)σις στήν (ΚΓ—1552) ἀγγελία.—ΑΗΓΓΗΤΟΣ ΕΛΛΑΣ. τί γίνεσαι; θά σέ ἰδῶ τήν Κυριακή στή Φούλα; ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ

(ΚΔ'—224)

ΠΑΡΟΡΑΜΑ: Ἡ Δ)σίς μας τῆς (ΚΔ'—18:) Μ. Ἀγγελίας, ἤτις καρελείφθη εἶναι ἡ τῆς (ΚΔ'—95).—ΣΜΥΡΝΗ, ΠΑΝΟΥΚΛΑ

(ΚΔ'—225)

Ἅπαντες οἱ διαγωνισμοί μου καί ὁ τοῦ Λύγκου Λεβέντη ἀπορρίπτονται.

*Ἀνδ. Βουγιούκας*

(ΚΔ'—226)

Σύλλογοι καί συμμορίαι, ποιός θ' ἀρνηθῆ νά μὲ ψηφίσῃ;

ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ 1922

(ΚΔ'—227)

«ΙΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ». Ὑποστηρίζω ὁλοψύχως τό ἰδανικότερον τῶν ψευδωνύμων. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΨΥΧΗ

(ΚΔ'—228)

Ἀνταλλάσσω γράμματα καί κάρτας. Στείλατε: Δημήτριον Θεοφανίδην (διά Π. Α.), Χαριλάου Τρικούπη 7, Ἀθήνας.

(ΚΔ'—229)

ΘΡΗΝΟΣ ΜΑΝΝΑΣ, Στό Δημοψήφισμα ὁλόθερμα σέ ὑποστηρίζω.

*Θεατώ Θ. Μακρῆ*

(ΚΔ'—230)

Τί θωρεῖ τό μαχόμενο παληκάρι στή μέθη τῆς μάχης; Τί βλέποντας ὁ σκλαβωμένος Ἕλληνας αἰσθάνεται ρῖγος; Τί ἄλλο ἀπό την:

ΚΥΜΑΤΙΖΟΥΣΑ ΓΑΛΑΝΟΛΕΥΚΗ

τό ἱερό αὐτό ἐμβλημά μας; Αὐτή εἶν' ὁ φάρος ποὺ φωτίζει καθ' ἐλπίδα μυστική.

ΟΛΟΙ ΨΗΦΟ ΠΑΙΔΙΑ!

(ΚΔ'—231)

"ΚΡΑΤΑΙΑ ΟΜΟΣΠ. ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ,, Σύλλογός μας στό φετεινό δημοψήφισμα κατέχεται ὑποστηρίζοντας τά πραγματικά ὑπέροχα ψευδώνυμα:

ΚΥΜΑΤΙΖΟΥΣΑ ΓΑΛΑΝΟΛΕΥΚΗ
ΙΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ἐκείνης ὑποστηρίζει καί ὅσους ἐζήτησαν τή συνδρομή της.

(ΚΔ'—232)

Τράπουλα, ἀφοῦ δέχεσαι τό στοίχημα περιμένω τό 100στάρικο στήν κάτωθι διεύθυνσι ἐλπίζοντας τό πάθημα νά σοῦ γίνῃ μάθημα νά μήν τά βάζῃς ἄλλη φορά μὲ τούς ἀνωτέρους σου. (Σημ. τῆς Διακλ.: Βεβαιῶ ὅτι ὁ Μαῦρος Ἵππότης δὲν λέγεται Εὐαγγελίδης);

Δ)σις μου: Ἀντώνιον Κανέλλην (διά Μ. Ι.) Ἀλκαμένους 56, Ἀθήνας.

Ὁ Ἀρχηγός τῶν Ἀνιχνευτῶν τῆς "ΜΑΥΡΗΣ ΣΚΙΑΣ,,
ΜΑΥΡΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ

(ΚΔ'—233)

Προκηρύσσομεν διαγωνισμόν ἀγράφων κάρτ-ποστάλ. Βραβεῖα τρία, προθεσμία δίμηνος. Δ)σις: Ἐρωτ. Ρήγαν, ρ. Γ. Ἀθήνας.

(ΚΔ'—234)

Η "ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ,, ὑποστηρίζει τά ὑπέροχα ψευδώνυμα:

ΦΡΥΛΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΙΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

(ΚΔ'—235)

Μπαίνοντας στό Διαπλασόκοσμο χαιρετῶ ἅπαντας καί ἰδιαιτέρως τά μέλη τῆς "ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΕΩΣ,,.

ΧΡΥΣΟΜΕΝΗ ΔΥΣΗ

(ΚΔ'—236)

### ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

Ἐπαφεληθῆτε τοῦ διαγωνισμοῦ μας διά νά κερδίσετε τά καλύτερα βραβεῖα γραμματοσήμων. Τάς καλυτέρας ἀπαντήσεις βραβεύω μὲ μίαν ὡραίαν σειρᾶν *Διχτενοσάϊν*. Βραβεῖα 3. Προθεσμία δίμηνος. Δ)σις: Ν. Σημηριώτης Ὁμήρου 14, Ἀθήνα.

(ΚΔ'—237)

Μπαίνοντας στό σαλονάκι τῆς Διαπλάσεως στέλλομεν σέ ὅλα τά Διαπλασόπουλα φιλικόν χαιρετισμόν.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ, ΙΣΜΗΝΗ

(ΚΔ'—238)

ΤΖΕΜΑ, σέ ξεύρω· σύ μὲ ξεύρεις; Θυμήσου λιγάκι, τή Θεσ)νίκη καί θά μὲ βρῆς. Ἀνταλλάσσουμε Μ. Μ;

ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ

(ΚΔ'—239)

### ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΛΑΒΑΜΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ 54.
ΕΒΡΑΒΕΥΘΗΣΑΝ:

1) ΜΥΣΤ. ΥΠΝΩΤΙΣΤΗΣ, Διήγημα (κάδρο Μπετόβεν).—2) ΑΡΤΑΣ ΠΙΝΔΙΑ, Κάρτα (ἄλμπουμ Μονάχου).—3) ΣΑΒΙΡΑ, Κάρτα (Ραφαήλο, Λαμποτίνου).—4) ΗΛΙΟ ΟΡΕΣΙΒΙΟΣ. Σκίτσο ("Ἐξαδέλφα Λούρα).—5) (ἄν καί εἴχαμε ὑποσχεθῆ 4 μόνον) ΤΕΜΠΕΛΛΚΟΣ, Κάρτα (Μικρούλα, Τυμφρηστοῦ).

ΕΠΑΙΝΟΙ: Ἰδανισμός, Σμύρνη, Ἀρχιδούκισσα Ὄπερα, Κόρη τῶν Ἀλτεων, Γιγαντομάχος Ἕλλην, Ἑλληνική Ψυχή, Βουγιούκας, Μπασάκος, Κυριάζης καί Λεκκός Γλάρος, Λοιπούς εὐχαριστοῦμεν θερμότατα. Στείλατε Δ)σεις καί ταχυδρομικά.

ΧΕΙΜΑΡΡΟΣ, ΕΛΠΙΖΟΥΣΑ ΜΕΟΤΗΣ

(ΚΔ'—240)

Ἀλησμόνητη Σμύρνη, τόσο δυσκολεύθηκες ν' ἀναγνωρίσῃς τήν φίλη σου;! Ὁ Χείμαρρος ἀπό τό τράμ σᾶς εἶδε.

ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ

(ΚΔ'—241)

ΠΑΝΟΥΚΛΑ, ΣΜΥΡΝΗ, δέχομαι ἀλληλογραφίαν.

ΑΡΤΕΜΙΣ

(ΚΔ'—242)

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικά μὲ τά Ἀλεξανδρινά Διαπλασόπουλα. Βραβεύσω καλλιτέρας ἀπαντήσεις.

ΧΟΛΟΣ ΔΙΑΒΟΛΟΣ

(ΚΔ'—243)

Ἀνταλλάσσω εἰκονογραφημένα κάρτ-ποστάλ, τοποθεσίας μόνον. Διά καλλιτεχνικωτέραν συλλογήν διαθέτω βραβεῖον. Α. Α. ΚΑΣΣΑΡΗΣ
B. P. O. No 417, Alexandrie (Egypte).

(ΚΔ'—244)

Διαγωνισμοί: *Καρτών, Ζωγραφικῆς*, Βραβεῖα τέσσερα. Προθεσμία δίμηνος. Δ)σις: Ἰωάν. Καπετανάκην, Μετσόβου 18, Ἀθήνας. ΒΩΜΟΣ

(ΚΔ'—245)

ΘΡΗΝΟΣ ΜΑΝΝΑΣ. ἐγώ ποὺ νοιώθω τό *εἶναι σου, ὁλοκρόθυμα σέ ὑποστηρίζω.* ΕΛΛΑΔΑ

(ΚΔ'—246)

Προσοχή! τά μάτια σας τέσσερα! ἔρχεται ἴδιος ἀνεμοστρόβιλος ἡ: ΕΛΛΑΔΑ

## ΤΟΜΟΙ

### ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς *Α' Περιόδου* (1879—1893) ἀπό τούς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς ἕξη: 7ος, 12ος, 14ος, 18ος, 19ος, καί 20ός. Ἕκαστος τόμος δρ. *16*, ταχυδρομικῶς δέ ἀποστελλόμενος δραχ. *16* διά τό Ἐσωτερικόν καί δραχ. *20* διά τό Ἐξωτερικόν.

Τῆς *Β' Περιόδου* (1894—1923) ὑπάρχουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 30 ἐν ὅλῳ. Ἕκαστος τόμος ἄραφος, δρ. *47* καί ραμμένος δρ. *50*. Ταχυδρομικά τέλη ἑκάστου τόμου προσθετέα εἰς τάς ἄνω τιμάς: Διά τό Ἐσωτερικόν δραχ. *2* ὁ ἄραφος καί δρ. *5* ὁ ραμμένος, διά δέ τό Ἐξωτερικόν δρ' *12*,—εἴτε ἄραφος, εἴτε ραμμένος.

ΤΥΠΟΙΣ Π. Γ. ΜΑΚΡΗ & Σια—ΣΟΦΟΚΛ. 3